

ÉRDÉLYI LAP

+ 4 Lei

Taxe postale plătita în avans
aprobărită Dir. Gen. PTT

ROMANIA

T. „Otthon” Irók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9—11

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 4 (1151) sz. * Vasárnap, 1936 január 5

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

Roosevelt elnök rádióbeszédében háborús szándékkal vádolta meg Európa egyes vezetőit

Kihirdette Amerika semlegességét minden
háborút viselő más államokkal szemben

Az olasz-abesszin hadviselés európai visszahatásai

Londonból jelentik: Roosevelt amerikai elnök — merész ujtításként — pénteken este rádióbeszédében hozta nyilvánosságra a törvényhozás új ülészakát és megnyitó elnöki üzenetét. Az ellenzék ezért élesen támadja az elnököt.

Roosevelt beszédében kimutatta, hogy 1935 márciusában indokolt volt a remény, hogy fokozatosan legyőzhető a kölcsönös bizalomnak, a kereskedelmi élet állandóságának és a viták békés elintézésének akadályai. Amerika a jószomszedság politikáját folytatja. A baj a többi világgrészekben van.

Európa számos népének a vezetői el-távolodtak a kölcsönös jóindulat irán-nyától, amiről Amerikának tudomást kellett szereznie. A helyzet a háboru tragédiájához vezethető elemek csúrtit rejti magában.

A többi világgrészekben számos nemzet megelégedne a mostani határuival és szomszédaival. E nemzetek vezetőinek állandóan résen kell lenniük más nemzetek vezetőivel szemben, akik rájuk törhetnek, mert a nemzetek nem fogadják el az emberiség békés megjavítására irányuló elveket. Ma kétségtelenül van ok a sötétenlátásra. Önámítás lenne azt állítani, hogy a nemzetek nem értenek együtt az ő terjeszkedésre törekvő vezetőikkel. A terjeszkedési törekvésben és további háborúkból származó igazságkeresésben

a nemzetek nem elég türelmesek, hogy jogos céljaikat békés tárgyalások és az igazságérzethez való folyamódás útján érjék el. Ezek az államok türelmetlenségükkel visszatértek a régi, erőszakos módszerhez.

— Tudom — folytatta beszédét Roosevelt, — hogy alaposan megfontolt szavaim nem népszerűek ama nemzetek előtt, amelyek az utóbbi eljárást választották, de megértésre találhatnak azoknál a nemzeteknél, amelyek

őszintén kívánják a békét. A jóindulat politikájának csak az emberiség 10—15 százaléka áll útjában. Ezek miatt hiúsult meg a leszerelés, ezért növekedett meg annyira a nemzetek fegyverkezése. Az Egyesült Államok politikája mindig a világ haderejének korlátozására és a viták békés megoldására irányult. Az Egyesült Államok hagyományos semlegeséget tanusítanak mindazokkal a nemzetekkel szemben, amelyek Amerikát közvetlenül nem érintő háborút viselnek. Tartózkodunk a háború olyan előmozdításától, hogy löszert, vagy hadiszert szállítsunk a hadviselő feleknek. Igyekezzünk a harcbanálló országokba irányuló kivitelt mennyiségét békebeli színvonalra korlátozni.

A békét kevesen, nem pedig sokan fenyegetik. A világ átélte már ilyen korszakot.

Az Egyesült Államok jólmegszervezett semlegességgel tartózkodik a háborútól. Megfelelő védelem útján megmenekül a támadástól, vagy a küzdelembe való belekeveredéstől és igyekezik arra bírni a többi nemzeteket, hogy térjenek át a békés semlegesség politikájára.

Eden külügyminiszter még nem foglalt állást az olaszok elleni zárlat szigorítása mellett.

Londonból jelentik: A Havas londoni tudósítja szerint illetékes angol körök korainak tartják azt a hírt, hogy Eden már is állást foglalt volna a megtorló intézkedések kiterjesztése mellett. A Genfben követendő angol politika tekintetében az angol kormány még nem döntött; állásfoglalása nagyrésztben az Egyesült Államok magatartásától függ. Ezért megvárják Rooseveltnek a kongresszus előtt teendő nyilatkozatát.

Angol körökben szívesen vennék, ha Roosevelt nyíltan említést tenné a kölaj-megtorlástól és pontosan körvonalozná az Egyesült Államok álláspontját tekintetben.

Amerika új törvénye a semlegesség gyakorlati megvalósításáról

Newyorki jelentés szerint Hull, amerikai külügyi államtitkár megállapodott a képviselőház és szenátus külügyi bizottságának elnökeivel a parlament elé terjesztendő új semlegességi törvényjavaslat szövegében. A javaslat célja, hogy az eddigi, ideiglenes semlegességi rendelkezések helyébe lépjen.

A newyorki lapok szerint a javaslat felhatalmazza az elnököt, hogy a hadviselő országokba irányuló szállítást békébeli mennyiségre korlátozza, kivéve a gyógyszereket és élelmiszereket. Megtilt minden hitelműveletet a hadviselő felekkel.

Kivéve azokat az eseteket, amikor amerikai állítvány érdekeiről van szó. Legfontosabb a javaslatnak az a pontja, mely az elnökre bizza, hogy milyen anyagok kivételét tiltsa meg a hadviselő országokba.

Valószínűnek tartják, hogy a kongresszus elé egyidejűleg módosító indítvány is kerül,

mely szerint nem lehet a fegyverkivitel megtiltani olyan államokba, melyek az amerikai kontinensen vannak. Ezzel a Monroe-elvet akarják megvalósítani.

Robbanó golyók a Népszövetség asztalán.

Genfből jelentik: Az olasz kormány annak bizonyítására, hogy az abesszinek dum-dum lövedékeket használnak, nagymennyiségű fényképet bocsátott a Népszövetség titkársága rendelkezésére. A képekről megállapítható, hogy angol eredetű robbanó golyókat használnak az abesszinek. Bemutatja a fénykép a talált dum-dum golyók burkolatán látható cégjelzést, mely szerint a golyók angol cegektől származnak. Fényképen mutatnak be egy ilyen golyót és a Wickers-Armstrong fegyvergyár cégjelzésével egy gépfegyvert, melyet Tafari Seta, na abesszin katonai állomáson találtak. A gépfegyver golyóhevederében a rendes golyón kívül robbanó golyót is találtak.

A sárga államszövetség

Az újesztendő világalakulásának igen jellemző körvonalai rajzolódtak ki abból a híradásból, melyet az ugynevezett Távolkelet szervezkedéséről pár nap előtt mi is közöltünk. Eszerint arról van szó, hogy Japán, Kína és Mandzsúria közös államszövetséggé válik, mely úgy katonai, mint közgazdasági és pénzügyi terén egységesen lép föl a japán vezetés alatt. Keletáziát egészen a maga uralmi területeként biztosítja. Szóval: megalakul az emberiség sárga fajú népeinek a nagy összetartása, hogy ennek a fajnak a sorsa intézését maga vegye a kezébe. Ötszáz millió embernek és mintegy tízmillió négyzetkilométernyi területnek az egységbe záródását jelenti ez az új népszövetség, mely a genfinél annyival hatályosabb, hogy teljesen rokon népek vannak benne, s nemcsak nemzetközi jogi szabályok fűzik őket egybe, de gazdasági és katonai ugyanazon szerkezet is.

De ha a genfi Népszövetségnek az egész világra kiterjedni akarásával nem is állítjuk párhuzamba a távolkeleti új népszövetséget, annál inkább párhuzamba állíthatjuk a többi nagy világszervezettel. Három ilyen van: az angol birodalom, az Északamerikai Egyesült Államok és az orosz szovjetszövetség. A sárga államszövetség ezeknél a fehér vagy vörös szövetségeknél mind nagyobb. Sőt ha valamelyes csoda folytán az európai államok szövetsége megalakulhatna, még ennél is túlnyomóbb lenne úgy népesség, mint terület tekintetében Keletáziának az az új egysége, mely a megalakulást már megkezdte.

Nem csoda, ha ennek az alakulásnak a híre izgalmat keltett mindenütt, ahol a nagy egységek világhatalmának a kifejlesztésére, vagy fönntartására törekvenek. Ugy Angliában, mint Északamerikában, valamint az orosz szovjetunióban a féltékenység leplezetlen kitörései ijedtek föl a japán-kínai-mandzsúriai államszövetség hírére. És megindult mindenütt a baljóslatok és rosszslások árja: „Japán új világháborúra törekszik”, „a japán imperializmus Ázsia elnyomását akarja”, „jön a sárga vszedelem”, „merénylet a fehér faj vezetői hivatása ellen” stb. stb. Az ilyen hangok felszívításában mindenesetre bizonyos nagy értékelés van, mely a sárga államszövetség jelentőségét kellőképpen fölmeri. A világon osztozkodó, vagy osztozkodni akaró hatalmi szervezkedések nyilvánvalóan megéreztek, hogy olyan versenytársal kerülnek szembe, amely őket könnyen kiszoríthatja a világnak abból a negyedrészből, ahol a sárga fajú emberiség elterjeszkedik.

Azonban a megijedés, illetve az összes többi világ ijesztése, amit emiatt az eddigi óriási alakulatok kifejtenek, — ez mind nem látszik kellően indokoltnak és igazságosnak. Az a kárhoytatás, hogy Japánnak mohó az imperializmusa, — igen felszegen hangzik azok szájából, akik egész világra kiterjedő imperializmussal csinálják a gyarmatok hódítását, s mindenütt a maguk számára akarják lefoglalni idegen földek nyersanyagait. A szálka és a gerenda ellentéte is felülrik, mihelyt arra gondolunk, hogy a japán mohóságot azok hányják föl, akik tengeren és szárazföldön a militarizmus világkiterjedésű szervezetével igyekeznek minden gazdasági mohóságot örökösse tenni. És hol teszik örökösé ezt a mohóságot? Mind más-más népek fölött, a hódítók anyaországától messzefekvő, idegen távolságokban, hol a gaz-

A FÓTISZTELENDŐ PAPSÁG, EGYESÜLTEK ÉS INTÉZETEK FIGYELMÉBE!

Ha Clujon megfordul, ne mulassza el a

Bonaventura
kegytárgyüzletet

Str. G. Neculescu 3. (Barátok temploma mellett)

felkeresni, ahol az Erdélyi Lapok-ban hirdetett könyvek (Szent István Társulat, Korda, Mária Kongregáció stb. kiadványok) megtekinthetők és beszerezhetők.

Ugyanott bármilyen egyházi ruhák, lobogók készítését és javítását is eszközlik.

dasági mohóság egyuttal más népek szolgává tételét, s azok politikai és szellemi elnyomását is jelenti.

Nem csoda, ha világszerte általánossá lett az idegengyűlölet. De ebben nem a sárga faj, nem a japán elevenség a fő bajköző, mert hiszen legfőképp Amerikáig merészkedik el a sárgák egy-egy vállalkozó csoportja. Azonban Európa, Oroszország és Amerika fehérjei bizony behatolnak minden más fajnak a leg-távolibb területeibe is, mindenütt uralmat akarnak, mindenütt a fehér faj elsőbbsége címen követelődnének föl. Egyébként a fajelmélet, az egyes fajok fölényéről való tanításokat élesen kárhözhatják, a haladás és demokrácia nevében mélyen elítélik, de ezt az álláspontot csak európai vonatkozásban tartják érvényesnek. Mihelyt a fehér fajon túli néphatárokról van szó, ott már a fehér faj elsőbbsége nevében követelőznek.

Mi lenne, ha cserében az ázsiai fajok Európára és Amerikára tolnának, ott a maguk elsőbbsége nevében igényelnének gazdasági túlsúlyt, politikai vezetést és egyéb uralmat? Akkor lehetne szó sárga veszedelemtől és egyéb hasonlókról, amiket most ijedezve emlegetnek a sárga államszövetség szerveződéskor alkalmából. De nem erről van szó, csak arról, hogy a sárga-fajú emberek a saját népi területeiken maguk akarnak a maguk urai lenni. Ha szolgásgokat akarnak, akkor is csak a maguk szolgálóknak lenni. Vajjon veszedelemnek lehet azt nevezni, ha bizonyos népek a maguk ősterületén a maguk akaratára szerint akarnak élni és fejlődni? Hiszen ez az a bizonyos „népi önrendelkezés”, amit a legutóbbi világháborúban is emberiségi célnak és eszménynek tűztek ki éppen a fehér faj legelismertebb vezérférfiai.

A világ legtöbb baja éppen amiatt van,

hogy a fehér faj tulságos magáról való képzelődéssel űzte és űzi a más fajok fölötti gyámkodást. Ez a mások fölötti tulakarás a legjellemzőbb kinövés a fehér kulturának. Es ez az öntelenség hat vissza a fehér faj saját területeire is, hogy ott is vetélkedések vannak az uralmi határkérdések miatt. A tulakarásokat mintegy kulturális kötelességnek érzik másokkal szemben, s így jogcímeket formálnak gazdasági és politikai felsőbbiségekre és mind szövevényesebb függő helyzetek teremtésére. Ezek a függő helyzetek igen természetesen mind kényvelmetlenebb életérzést támasztanak az alávetett népekben és társadalmi rétegekben. Viszont azok, akik fölül állnak, azok a kényvelmetlenül fészkelődők ellen egyre hal-

mozzák az elnyomó intézkedéseket és berendezkedéseket; óriási erőket fogyasztanak el úgy pénzben, mint politikában arra, hogy a leigázásokat örökössé tegyék. Így Állandósul a világ feszültsége nemcsak az alávetettek között, hanem az uralmi rétegekben is.

Mikor a sárga fajú népek most Államszövetséget terveznek maguk között, ebben tulajdonképpen a világ mai elszórt állapotának a visszahatása jut szóhoz. Világfordulat ez, mely felszabadulást kíván a fajok számára. Nem sárga veszedelem, hanem valami olyan természetes emberiségi mozdulat, melyben a népek magukra ismerése kezd földerengeni. Fény a Távolkeletről. Hiszen a nap is ott szokott fölkelni.

Pop Valér igazságügyminiszter
ismertette a miniszteriumok újraszervezésére
és a nagy törvénykönyvek egységesítésére
vonatkozó munkálatok előhaladását

Tavaszaa készen lesznek az államberendezés egyszerűsítésével. — Az egységesítendő törvénykönyvek is 1937-ig elkészülnek, csak a magánjogi törvénykönyv marad kidolgozás alatt

Bucuresti. Saját tud. Pop Valér igazságügyi miniszter hosszabb sajtóbeszélgetést folytatott az *Universul* munkatársával. Az államberendezés egyszerűsítéséről szólva, kijelentette, hogy eddig az igazságügyminisztérium, a belügyminisztérium és a közlekedésügyi minisztériumok újraszervezéséről szóló dekrétu-

mok készültek el s jelentek is már meg a *Monitorul Oficial*-ban s most a többi dekrétumok elkészítésén, illetve átoldozásán munkálkodik a vezetése alatt álló bizottság.

Tavaszig valamennyi dekrétum készen lesz.

Az új tisztviselői státusz elkészítésére is összegyűjtötte a bizottság az egész anyagot. Tavaszra ez is elkészül. A törvényegységesítés munkája is gyors lépésekben halad. A váltó- és csekk-törvény után a büntetőtörvénykönyv és büntető eljárás egységesítése következik: mindkettőt megszavazta már a szenátus. A parlament újramegnyitása után e két javaslatot párhuzamosan fogják tárgyalni a kamarában, hogy legkésőbb február végéig megszavazhassák.

A törvények kihirdetése legkésőbb március végéig meg is fog történni s 1937 január elsején lépnek hatályba.

Beszélt Pop Valér az esküdtészek kérdéséről is. Ennek az intézménynek a megreformálása — mondotta — halaszthatatlan szükséges, ha nem akarjuk a létét veszélyeztetni. Hiszem — folytatta — hogy a polgári perrendtartás törvényjavaslatát is benyújthatjuk a törvényhozó testületek elé. Csak a magánjogi törvénykönyv marad kidolgozás alatt.

Kapható könyvosztályunkban.

A nagy találkozás

Irta: SURANYI MIKLÓS.

I.
Kedves Barátom, huszonöt esztendeje készülsz haza a mi édes, csunycsúka, szegény kis szülővárosunkba, de az élet erősebb, mint az ember, huszonöt esztendő alatt sok minden történik, többek között az is, hogy az ember megvénül. Kedves Kálmán, huszonöt esztendővel ezelőtt — úgy mondta, — hogy kicsit tetszem magának; nos, nekem maga nagyon tetszett. Miért is nem mondtam meg azt őszintén és szegyenkezés nélkül? Vagy jobb így, ahogy van? Nem itél el ezért a kis kacérokodásért?

Hogy komolyabb dologról is szólnak, maga bizonyára hallott egyetmást rólam. London, Amerika, Ausztrália, hangversenyek, opera, utazás, nagy, erős munka, házasság, két gyermek, sok pénz, háború, spekuláció, tönkremenés, megint sok munka, kalandok, fukarkodás és pénzdobálás, — mit is beszéljek? — a mi életünk ilyen, valamennyiünké egyforma, színes, forró, lázas, unalmas és utálatos. Imitt-amott olvasott valamit rólam az újságokban. Minden évben elhatároztam, hogy hazamegyek Pestre. Istenem, úgy vágytam látni a Dunát, a Margitszigetet és a Stáció-utcát (vagy most másképp hívják?), ahol maga órákhosszat járkált az ablakunk alatt, elvégre Pest is világváros, ott is lehet pénzt keresni, ott is vannak hangverseny-

rendező irodák, — de hol egy nagy szerződés, hol egy betegség, hol egy szerelem, hol egy nagy fájdalom.

Hát most itthon vagyok. Egyetlen célom, hogy megfűrődjek a régi emlékek, a fiatalág és az elvesztett paradicsom bibliai szépségeiben. Ötvegy vagyok, két lányom — mind a kettő férjnél — nem szorulnak rám, újra független és még mindig szeretem, kívánom, vágyom az életet. Maga?

Tudok magáról mindent. Szép rangja, hivatala, társadalmi helyzete — talán egy kis vagyona is — van. Maga most ötvenkét-ötvennégy éves lehet, vagyis még egészen fiatal ember. Szeretném látni! Holnap délután hat órákor itt e szállodában. Ha úgy tetszik, nálam megiszunk egy csésze teát, vagy kimegyünk valahova a zöldbe. Bevallom, olyan izgalommal várom, mint amikor először énekeltem a Metropolitanban. Az egész úgy tűnik fel nekem, mint valami mese. A viszontlátásra. Mária.

II.

Drága Mária! Higyje el nekem — szörül-szóra igaz — akkorát dobant a szívem, amikor levelét megkaplam, hogy belebelegedtem. Maga is tudja, hogy mennyire szerettem magát akkor — Uristen, hány éve is annak? Azt hiszem az volt az ujkorban Amerika felfedeztetésétől számítva a világtörténelem legnagyobb szerelme. Égbekiáltó, sorvasztó, őrvongó, de gyáva szerelem volt ez, mert maga tulságosan szép volt, én pedig tulságosan ostoba. Magának volt a

legszebb aranyhaja, a legkékebb szeme, a legpirosabb szája, a legkarcsubb dereka és a legkisebb lába — mit is beszéljek én mult időben, a maga járása, az az imbolygó és mégis daliás lebegés még ma is a magáé, a szeme is, a szája is, a telt arccskája is... úgy, ahogy én mindennap látom magát álmaimban, a maga örök-kévaló összehasonlíthatlan szépségében. Néha láttam az arcképét is egy világlap vagy színházi revü mellékletén: igen, ő az, Mária, ott leszek pontban hat órákor, a hallban várjon, kíváncsi vagyok, hogy megismer-e engem... óh, én magára egy millió asszony közül bekötött szemmel, csak a szívem dobogása után (emlékszik a régi szembekötösdire?) rátalálok. Oh, én rátalálok az én mesebeli tündéraszonyomra!

III.

A kegyelmes ur aznap kétszer bortülválkozott. A haját, amely gyéren és szürkén fedte kerek koponyáját, alig észrevehetően felsütötte. Nyakkendője és keztyűje műretek volt s a monoklija helykén és fiatalos kíváncsisággal nézett a világba. Reggel óta állandóan szagát vert a pulzusa percenkint, — eja, ez véredény-cimeszesedés, vagy szerelmi izgalom? Képzete egyetlen pillanatra sem maradt nyugton: folyton más és más formában látta maga előtt Mária, az ő erőt, sugárzó asszonyi szépségében. Igen. Most még szebb lehet, mint akkor, a fiatalág félszeg, fanyar éretlenségében. Uristen, mi lesz ebből a találkozásból?

Uj béketervek keringenek a levegőben

A Vatikán bizik a belga király békekísérletében.
A kölajtilalom kimondását Laval meg akarja előzni

Vatikánvárosból jelentik: Vatikáni diplomáciai körökben bizakodóan ítélik meg az európai helyzetet. A reménykedés középpontjában a belga király békítő kísérlete áll. Abban is biznak, hogy Eden nem fog ellenvetéseket támasztani egy új béketervezzel szemben, mely szerényebb lesz ugyan a legutóbbi párizsi tervezetnél, de amelyben az olasz érdekek biztosításának ellenszolgáltatásaként nem fognak területeseréket javasolni.

Párizsban izgatottak az olaszok megtorló hangulata miatt.

Párizsból jelentik: Párizsi diplomáciai körökben nagy izgalommal tárgyalják az olasz lapoknak azokat a cikkeket, melyek az abesszini kegyetlenkedésével szemben az olasz hadvezetésétől a háború legszigorúbb eszközökkel való folytatását követelik. Attól tartanak, hogy Olaszország igénybe veszi a kiméletlen eszközöket, ami gázháborút jelent. Ebből pedig Párizsban úgy vélekednek, hogy ismét kell jönnie a közeljövőben egy békejavaslatnak, melynek nem szabad sikertelenségbe buknia. Ezt azért is kívánják Párizsban, mert

attól félnek, hogy Olaszországot a megtorlások kiterjesztése olyan kényserhelyzethez sodorná, hogy mindent kockára tenné. Ez pedig európai bonyodalmaikra vezetne.

Azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy a francia—angol katonai együttműködést hivatalosan is közléstessék és ez hozzájárulhat a háborús veszedelem elhárításához.

A francia—angol katonai együttműködés kapcsolatban *Sauerwein* a „Paris Soir”-ban

Togal
gyorsan és biztosan hat
RHEUMA / KÖSZVÉNY
ISIASZ, GRIPPA, IDEG- ÉS FEJFAJÁS
és minden más húlésses megbetegedésnél
Idült esetekben is meglepő eredmények!
A Togal kiküszöböli a szervezetből
a káros bomlási termékeket,
Csalánon egy komoly Togal-kurát.
Gyógyszertárakban és Drogeriákban.

A kegyelmes ur félt. Ismerte magát. Az ő szíve még fiatal és lobbanékony és lángoló. Sokszor nem is hiszi el, hogy az évek tízéves, huszával, egész emberöltővel, egy félszázaddal suhantak el a feje fölött... ő még mindig csodálkozik, ha komoly, érett férfiszámba veszik. Ő most is, mint ez előtt negyven esztendővel, bizonyos tisztelettel és félelemmel néz fel a felnőtt emberekre. Uristen, mi lesz abból, ha ő ezzel a világszép Máryval találkozik.

Csak nagyon lassan lépegetett az előcsarnokon keresztül, be a szálloda halljába, hogy Máry észre ne vegye izgatott fihégését — az ördögbe is, mi ez: tüdőárgulás vagy félelem a nagy találkozástól?

Szerencsére a ruhatarban kissé várakoznia kellett. Ezalatt rendbejött a lélegzete. Belenézett a földig érő, nagy, széles, csiszolt falitükörbe. Meg volt saját magával elégedve. Tetőtől talpig előkelő és elegáns és daliás és divatos és legényes urat mutatott a tükör, olyan közepkoru finom uriembert, aki már túl van az éretlen tacsók hányiveti ostobaságain, de még nagyon innen. Óh, de mennyire innen az öregező férfiak rokkantságán.

Belépett a hallba.

A pincérek alázatosan hajbókoltak előtte.

— Parancsoljon, kegyelmes uram!

— Talán erre, Excellenz.

— Keresni méltóztatik valakit, kegyelmes uram?

— Szolgálatok Excellenciádnak?

azt írja, hogy az angol és francia vezérkar megállapodott, hogy Franciaország csak akkor hajtsa végre a katonai intézkedéseket, ha olasz részről a támadás már megtörtént. Mert ha ezt előbb tenné, súlyos helyzet állhatna elő.

A francia kiviteli érdekeltségek tiltakoznak a további megtorlások ellen.

Párizsból jelentik: A francia kivitel ipari és kereskedelmi érdekeltségei, melyek a megtorló rendszabályok következtében súlyos károkat szenvednek, e rendszabályok megváltoztatása érdekében komolyan szervezkednek. Az érdekeltek védelmi unióba tömörültek és felvetették azt a kérdést, hogy bármely nemzetközi intézkedés igazságosnak tekinthető-e, ha az egyenlőtlen terheket ró az egyes nemzetekre. A francia érdekeltek élénken tiltakoznak az ellen, hogy a megtorló intézkedések nagyrészt Franciaország legyen kénytelen viselni. A sajtó is növekvő elégedetlenséggel utal arra, hogy a megtorló rendszabályok nem Olaszországgal, hanem Franciaországgal szemben bizonyultak hatályosaknak.

Az amerikai semlegességi törvény Angliát is kiviteli tilalommal sújtja, ha Olaszországgal háborúba keveredik.

Londonból jelentik: *Roosevelt* védelmi és semlegességi törvényjavaslatáról az angol sajtó azt a megállapítást, hogy Amerika célja a háborús bonyodalmaktól való teljes távolmaradása. Kiemelik a lapok, hogy a semlegességi javaslat szerint az összes hadviselővel szemben kötelező lesz a fegyver- és lőszer-kiviteli tilalom, nemcsak a Népszövetség által támadónak minősített államokkal szemben. Ez azt jelenti, hogy ha Anglia Olaszországgal fegyveres összecsúszásba kerül, az amerikai kiviteli tilalom Angliát is sújtani fogja.

Az elnök sajtó belátása szerint elrendelheti a háborús nyersanyagok kivitelének a békebeli színvonalra való korlátozását a hadviselővel szemben.

A Reuter szerint népszövetségi körök hajnali négy óráig várták *Roosevelt* beszédét és annak elhangzása után azt a benyomást szerzték, hogy Amerika békebeli kivitele nem lesz elegendő Olaszország szükségleteinek fedezésére.

Altalában az a vélemény alakult ki, hogy *Roosevelt* javaslata megkönnyíti a kölaj-kivitel megtiltásának kimondását a Népszövetség részéről.

A kegyelmes ur felcsapta a monokliját és fürkészőn körülnézett. Mindenféle asszony volt ott, fiatal és öreg, szép és rút, aranyzóke és hollófekete — a legtöbb asszony rávillantotta kacér tekintetét, vagy odamosolygott a kegyelmes ur felé, — de Máryhoz hasonló bizony nem volt a hallban.

— Kissé korán jöttem, — gondolta magában s leült egy sarokban levő üres asztal mellé. Körülnézett. Bosszantotta, hogy a szomszédasztalhoz csaknem abban a pillanatban, amikor ő, egy fonnyadt, meredtszemű, agyonkendőzött, kétségbeesett dekoltált öregasszony telepedett. Félelmetes és szánalmas volt.

A kegyelmes ur némi kis borzadással elfordította a fejét. Mindig gyűlölte azokat a vénasszonyokat, akik nem tudnak megöregedni. Az az asszony, aki ötven éves korában nyevennek akar látszani, az legfeljebb negyvenkilencre tudja magát megfiatalítani; de aki abban a korban a harminc éves asszony érzéki benyomását akarja felkelteni, az legalább is hatvannak látszik.

Izgatottan és bosszusan leste Máryt.

IV.

A percek és ötpercek és negyedórák kétségbeesett lomhasággal multak. Es Máry sehol. Mi történhetett? Körülnézett, már majdnem egyedül ült a hallban. A szikár, esontos, olomszínű bőrű, vörösarcu és meredtszemű öreg hölgy is felkelt, fizetett és kifelé lépkedett a hallból. Mintha fialában járt volna, úgy rakta

Templomberendezések
Templomfelszerelések
Kegyertárgyak
Reverendák, címáddák
Papi öltönyök
Cingulus, Leó-gallér
Miseruhák Miseruhaanyagok

ECCLESIA rt.

Budapest, IV. Váci-utca 59.

Tel. Aut. 84-0-46.

Az *Echo de Paris* szerint az angol kormány nem fogja Genfben kezdeményezni a kölaj-tilalom kimondását, hanem Svédországot fogja felkérni ennek a javaslatnak előterjesztésére.

Fontos diplomáciai tárgyalások kezdődnek Párizs és Róma között.

Londonból jelentik: A *News Chronicle* párizsi értesülése szerint beavatott helyen úgy tudják, hogy *Laval* új békítősi mozgalmat akar indítani s így akarja megakadályozni az olaszok elleni kölajmegtorlítás bevezetését. *Laval* még a Népszövetség tanácsának január 20-iki ülése előtt útjára akarja indítani a tervet, még pedig Mussolinivel egyetértésben és Londonnal való előzetes tárgyalás után.

Kizárt dolog a földközi-tengeri olasz támadás.

Rómából jelentik: Olaszországban a politikai helyzet változatlan. A minisztertanács január 30-án ül össze és újabb tárgyalás alá veszi a helyzetet. Addig komolyabb esemény nem várható.

Különös figyelmet kelt, hogy *Mussolini* pénteken fogadta *Attolico* berlini olasz követet és *Chambrun* római francia nagykövetet. Rómában hangoztatják, hogy a földközi-tengeri olasz támadás ki van zárva és Franciaországnak ezt tudomásul kell vennie. Olaszország nem akar többet, mint azt, hogy keletafrikai vállalkozását sikerrel vihesse keresztül. Azt kívánja, hogy ez a vállalkozás se földközi-tengeri, se európai bonyodalmat ne vonjon maga után. Eppen ezért a földközi-tengeri katonai együttműködésre vonatkozó angol—francia tárgyalások teljesen indokolatlanok.

egymás elé hosszú, keskeny kis lábát. A lába, az egyetlen, ami még tűrhető volt rajta.

V.

Az öreg hölgy, kifelé mentében megkérdezte az egyik pincéret:

— Ismerik maguk Dr... kegyelmes urat?

— Oh, hogyne ismernek, Madame! Gyakran jár ide.

— Talán ma is itt volt?

— Nem látta, Madame?... Egész idő alatt ott ült a szomszédasztalnál. Madamotól két lépésnyire... Vagy még most is itt van? Persze, hogy ott ül. Ujságot olvas. Nem tetszik látni?

A hölgy még tágabbra meresztette a szemét és megdöbbenve sutlogta:

— Ó az? Az az öreg ur, ott a sarokban?

— Méltóztatik tán ismerni? Szabad neki valamit jelentenem?

— Nem. Hagyja. Nem ismerem a szegény öreg urat. Csak megsajnáltam.

A pincérek hódolattal vigyorogtak, a hölgy azután kitérőleg a hallból. Hát ez is lehetséges? Ez lesz az emberből huszonöt év muiva? Es ehhez az aggyastyánhoz jött ő olyan szivdobogással és kislányos izgatottsággal? Ezzel az emberrel akart ő...

Megborzongott. Szégyellte magát. Mindig ellenszenves volt neki, ha viruló fiatal asszony öregember zsákmányává lett. Es most ő majdnem abba a látszalba keveredett... Még mesének is szörnyű.

A világháború óta először adományozta az angol király külföldi uralkodónak a térdszalagrendet, a világ legelső és legdiszesebb kitüntetését

Londonból jelentik: A „The Most Noble Order of The Garter” a világ legelső és legdiszesebb kitüntetés. Az angol király adományozza ezt a rendjelet olyan férfiaknak, akik nagyon híresek és kiváló szolgálataikkal magas pozíciót értek el. A származás még nem elég ahhoz, hogy valaki megkaphassa az angol királytól a térdszalag-rendet. Az illetővel egy nagy dolognak kellett történnie, a sors különös megpróbáltatásán kellett átesnie, úgyhogy a sors csapásait derekasan viselte el. A rendnek a királyon kívül huszonhat angol főnemes tagja van. Igaz, hogy ez a létszám rendszerint be van töltve és ha a rendjel birtokosai közül valaki elhal, akkor az angol királynak egyszerre tíz-husz előterjesztést is tesznek udvari főemberei arról, hogy a megüresedett rendtagságot ki kaphassa meg. Ezenkívül vannak királyi hercegek és külföldi uralkodók.

György király a napokban is a térdszalagrend ügyével foglalkozott és a legnagyobb angol kitüntetéssel III. Lipót belga királyt díszítette fel. A világháború óta ő volt az első külföldi uralkodó, aki megkapta a térdszalag-rendet.

A rendjel három részből áll. Egy arannyal átszőtt sötétkék térdszalagból, amely a következő felírást viseli: „Honi soit qui maly pense, (Beostelen légyen az, aki rosszra gondol).

Zászlók,

lobogók, miseruha- és zászlósejtnék, paszmánok, rojtok stb. legelőcsőbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi temblomberendező és zászlószövő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.

Alapítási év 1863. Tel. Aut. 83-3-44.
75 éves cég.

dol), továbbá egy arany nyaklánoból, melyet 26 darab gyémántkő ékesít és a láncról egy zománcos aranyérem lóg alá. Ez a figura Szent György lovagnak a sárkánnyal vívott harcát ábrázolja, harmadsorban pedig egy nyolcszögű csillagból, amit két arasznyira a válltól a mellén viselnek. A csillag is gyémánt- és rubinkövekkel van kirakva, úgyhogy a három részből álló térdszalagrend jelentős értéket képvisel. Emlékeztetés, hogy 1926-ban a térdszalagrend egy példánya nyilvános árverésre került. Akkor az angol udvar megakadályozta, hogy a világ legnagyobb rendjelét elárverezhessék. György király azonban nem foglaltatta le a rendjelet, hanem tulajdonosától közel kétmillió leíért vásároltatta meg a csillagot, a nyakláncot és az arany térdszalagot.

A térdszalagrend lovasjainak egyenruhája rendkívül színpompás. Skarlatvörös formaruha, fehér selyembéléssel, sötétkék bársony köpeny, dus aranydíszű, fekete selyemkalpag hófehér struccollal és a hagyományos súlyos vertarany lánc valóban festői képet adnak a koronázáskor vagy más kivételes alkalmakkor teljes díszben felvonuló lovagoknak.

Az egykori udvari bál és az ékköves harisnyakötő.

A térdszalagrend eredete felől Angliában többféle történet is él. Az egyik verzió szerint I. Richard király 1190-ben alapította és pedig a franciákkal közösen megvívott szentföldi győzelmes csalája emlékére. I. Richard ugyanis az angol és francia csapatokkal Acre alatt megverte a török sereget. Egy másik verzió szerint III. Edward alapította a rendjelet ugyancsak háborus emlékéremként. Gréy alatt 1346-ban nagy csatát vívtak az angol főnemesek az alsóbbrendű néppel. A döntő ütközetben III. Edward legidősebb fia, akit a történelem „fekete walesi hercegnek” nevezett el, szintén résztvevő és hősiességgel harcolt. A rendjel a „fekete” herceg hőstettét lett volna hivatva megörökíteni. Más források szerint — és ez az általában

elfogadott felfogás — a térdszalagrend azonban mégsem háborus, ellenkezőleg nagyon is „békés” alapítása volt III. Edward királynak. III. Edward a Windsor Castle-ben, 1350-ben udvari bált rendezett. Nagyban folyt a tánc, mikor a híres Lady Joan, a későbbi Salisbury grófnő felsikoltott:

— Elvesztettem az ékköves harisnyakötőmet!

A zene elhallgatott, az udvaroncok, sőt a vendégek is az elveszett ékköves harisnyakötőt keresték. A drámaság azonban nem az udvaroncok, nem is a vendégek, hanem... III. Edward király találta meg. És ekkor történt, hogy a király haragosan rákiáltott a közelében álló főurakra, hogy:

— Beostelen légyen az, aki rosszra gondol!

III. Edward azonban nemcsak a térdszalagrendet, hanem a Szent György-rendet is megalapította. E rendnek csak az lehet a tagja, aki előzőleg megkapta az angol királytól a térdszalagrendjelet. Így azután a Szent György-rend a világ egyik legelőkelőbb rendje. Huszonhat tagja között polgári személy sohasem fordulhat elő, mert rendszerint uralkodók, nagy tetteket véghezvitt hercegek és főurak kapják meg az angol királytól a térdszalagrendet. A Szent György-rendnek főnöke a mindenkori angol király. Az angol király a koronázáskor és más nagyon fontos udvari ünnepségek alkalmával kizárólag csak a térdszalagrendjelet viseli. A külföldi uralkodók természetesen mindig nagy kitüntetésnek tekintik, ha a legnagyobb angol rendjelet megkaphatják.

A rendjel tulajdonosai között voltak néhai II. Miklós orosz cár, II. Vilmos német császár, XIII. Alfonz spanyol király, V. Gusztáv svéd király, VII. Haakon norvég király, X. Keresztély dán király s a néhány évvel ezelőtt elhunyt II. Manuel portugál király szerepeltek a rend káptalanjának névjegyzékében. Érdekes, hogy III. Viktor Emánuel olasz király nem lovasja a Térdszalagrendnek. Hasonlóképpen nem térdszalagrendi lovagok II. Károly román király, II. György sörög király és természetesen egyetlen köztársasági elnök sem. Hasonlóképpen nem adományozhatja női uralkodóknak, mint például Vilma hollandi királynőnek a Térdszalagrendet Anglia uralkodója, aki most III. Lipót belga királynak adományozta a legdiszesebb angol rendjelet.

Az angol lapok a belga királyi kitüntetéséről megemlítik, hogy V. György király baráti jóindulattal olyan ifjú uralkodóra tekintett, aki az utóbbi években valóban kemény megpróbáltatásokon esett keresztül, de aki férfiasan viseli a sorscsapásokat.

III. Lipót a belgák fiatal királya a napokban azért járt rangjejtve az angol fővárosban, hogy György királynak személyesen fejjeze ki köszönetét a nagy kitüntetésért. K. Pr.

Harmoniumok

minden nagyságban, elsőrendű kivételben állandóan raktáron. Képes arjegyzéket díjmentesen szívesen küldök.

Uj orgonák építését, ugyszin'én orgonák szakszerű javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc

Timișoara circ. IV. Strada Gorové 11. sz.
Szolid árak!

A négus egy napja

Addisz-Abebaból írják: Hailé Szelasszié élete nem csupa kényelem, legalább is ezt bizonyítja napirendje, amelyet kínos pontossággal tart be. Naponta négy és öt óra között kel fel, reggel öt órakor már gyóntatóját fogadja, aki nemcsak lelki-tanácsokkal látja el a „királyok királyát”, hanem személyi tanácsadó és barát is egyuttal, akivel a négus minden reggel közel egyórás megbeszélést folytat.

Hat órától nyolc óráig a négus a magánügyeivel foglalkozik. Ilyenkor mondja tovább leveleit, olvassa el az újságokat és folyóiratokat. Mindenről tájékozott akar lenni és ezért a legkülönbözőbb tárgyú könyveket veszi kezébe. Amikor például a repülést meghonosította országában, előzőleg egy egész könyvtárra való könyvet olvasott át a repülésről.

Nyolc óra körül megszektitja az olvasást és fogadja személyi titkárait, akiknek kiejtja a napi munkát. Főbb állami hivatalnokaival és minisztereivel kilenc óra körül tart megbeszélést. Amíg a referálások tartanak, a négus lába körül földre helyezett vánkosokon ülnek az írások. Ha referálás közben a négus döntést hoz, akkor azt rögtön tollbamondja és aláírja.

Pontban tizenkét órakor a régi várban ágyulövés jelzi a délet, ekkor a négus átvonul magánlakosztályába, ahol tovább folytatja legfőbb udvari hivatalnokaival a tanácskozásokat. Az ebéd ideje nincs pontosan meghatározva, a négus akkor ebédel, amikor tárgyalásait befejezte.

Délután három körül újra megjelennek hivatalnokai, akiknek jelentést kell tenniük, hogyan intézték el az aznapi munkát. A délutáni tárgyalások hosszúra húzódnak, mivel a négus minden ügyben a legapróbb részletig tájékoztatást kíván. Nem tűri, hogy bármi is tudta nélkül történjen.

Este nyolc órakor vacsorázik Hailé Szelasszié s a legutóbbi időben vacsoráját mindig egyedül fogyasztja el. Vacsora után rádión meghallgatja a külföldi politikai híreket, majd lefekszik. Rendesen öt órát alszik. Kora reggel aztán fogadja gyóntatóját és ezzel ismét megkezdődik a „királyok királyának” egyhangú napi robotja.

Egész könyvtárat pótol a Spiragó

Felüdttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valószínű kincsébányája. Tizenhárom nyelv e fordítottak le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyomdai formában, 1200 oldal, igen szép és rättekinthetőnyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett.

kötve 420 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvétellel 20 leije csak drágább

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályában.

Angliában fontos külpolitikai nyilatkozatot várnak Hitler kancellártól

Jelentős változások a német diplomáciai karban

Londonból jelentik: A Star értesülése szerint a közeljövőben Hitler fontos külpolitikai nyilatkozatot tesz. Valószínű, hogy ez mélyreható változást hoz létre a német külpolitikában. A lap szerint nagy személyi csere is várható. Hösch londoni követet állítólag visszahívják. Washingtonban Strauss br. váltja fel Luthert. Azokkal a hírekkel kapcsolatban, hogy Ribbentrop Párizsba vagy Londonba kerül, olyan hírek keringenek, hogy Ribbentrop nem vállal követi megbízatást, hanem átveszi a külügyi tárcát Neurathtól.

Az európai németek sérelmei miatt a németbirodalmi sajtó tiltakozik a belga hatóságok eljárása ellen

Berlinből jelentik: A német sajtó élesen tiltakozik a belga hatóságok legutóbbi németellenes magatartása ellen. Az előzmények a következők:

Eupen egyik külvárosában Szilveszterkor az ott élő németek ünnepélyt rendeztek, amit a csendőrség feloszlattott. Ebből szóváltásra, majd tetlegességre került sor. Emiatt hét németet letartóztattak.

A német lapok az esettel kapcsolatban a belga hatóságok újabb tulkapásairól és a kisebbség-védelmi jogok súlyos megsértéséről írnak.

Lengyelországban az új év alkalmából 30 ezer foglyot bocsátottak szabadon

Varsóból jelentik: Az új év első törvényhozó aktusaként pénteken tették közzé a közkegyelmi rendeletet, amely a legnagyobb szabású a lengyel állam fennállása óta. A rendelet szerint 30 ezer foglyot bocsátottak szabadon, ami egyharmada a lengyel fogházak valamennyi foglyainak. A hatóságoknak most komoly gondot okoz, hogyan tegyék lehetővé ezeknek az embereknek a rendes életbe való beilleszkedését. Egyelőre készpénzt, élelmiszert és ruhaneműket adtak a kiszabadult foglyoknak.

Ötszázmillió dinár kincstári jegyet bocsátottak ki Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány 500 millió dinár 3-12 hónapos lejáratú kincstári jegyeket bocsátott ki az állam függő adósságainak rendezésére. Ennek az az érdekessége, hogy Jugoszlávia eddig még sohasem bocsátott ki kincstári jegyeket.

Prága kiadja Moszkvának a prágai szovjetkövetség tolvaj tisztviselőit. Prágából jelentik: A prágai szovjetkövetség tolvaj tisztviselője, Kozimov ügyében befejeződtek a diplomáciai tárgyalások Prága és Moszkva között. Ennek eredményeként a cseh hatóságok hozzájárultak Kozimov kiadatásához. Megállapítást nyert, hogy a tolvaj tisztviselő a fehér-orosz emigránsokkal tartott fenn összeköttetést és Fohn-Landé fehér-orosz emigráns vezér megbízásából követte el a határát a követségen. Ezt abból a célból tette, hogy bizonyos okmányokat szerezzon meg. Mint ismeretes azonban, Kozimov pénzt is lopott: 1 millió cseh-koronát vitt magával. A szovjet felvette az érintkezést a román hatóságokkal is, úgy hogy a cseh csendőrök a szovjet követségi tisztviselőt a román határra kísérik, ott átadják a román hatóságoknak, akik továbbítják Szovjet-Oroszországba.

Cseh részről mindössze annvit kötöttek ki, hogy a szovjet bíróság Kozimovot ne ítélje halálra.

Mozgóképszínházak műsora

Apolló: Kocavadász.
 Forum: A vörös ezultán.
 Heyman: Vihar a Sárga tengeren.
 Omnia: Fehér ló.

Ön...

hivatásánál fogva kénytelen naponta sok emberrel érintkezni és így fokozottabban ki van téve a nátha, spanyolláz fertőzések megbetegedéseinek. Önnek egy védőburkot jelent a FLAVISAN cukorka használata mindezen megbetegedések ellen.

A FLAVISAN cukorka hatóanyagait a száj nyálkahártyáját egy sárga réteggel vonják be, mely baktériumölő hatásánál fogva megakadályozza, hogy azok a torok mélyebben fekvő részeibe eljussanak.

FLAVISAN cukorka 50 darabot tartalmazó eredeti csomagolásban kerül forgalomba, minden gyógyszerárban és drogériában beszerezhető.
 SAPIC & A. pentru Industria Chimică, București

Az olaszok a délabessziniai harctéren Addis-Abeba felé készülnek támadásra

Lemondottak a Harrarba való előnyomulásról. Északon is csak védelemre szorítkoznak

Aszmarából jelentik: A déli hadszíntérről érkező jelentések szerint Graziani tábornok elrendelte a támadást az Addisz-Abebatól délre elterülő Sidamo tartomány ellen. Több mint 30 ezer bennszülött csapatot és Eritreából érkezett újabb olasz osztagokat vetnek harcba. A támadás a Djuba folyó mentén, egészen a fővárosig halad. Ennek folytán az ogadeni fronton csak gyengébb csapatteket hagynak hátra. Északon a hadsereg — Badoglio tábornagy

utasítására — védelemre rendezkedik be. Graziani tábornok azért rendelte el az előnyomulást, mert Ogadenben most kedvezőtlenek az időjárási viszonyok. A kis esős időszak beköszöntése ugyanis egyidőre lehetetlenné teszi a hadműveletek folytatását ezen az arcvonalon. Ezért az olaszok most egyelőre lemondtak Harrar eléréséről és a főváros felé való előnyomulást határozták el.

Hütlenség jelei mutatkoznak az olaszokhoz pártolt abesszinek között

Néhányat kivégeztek közülük. Guksza herceget börtönbe vetették?

Párizsból jelentik: A Matin római jelentése szerint olasz katonai körökben hangoztatják, hogy a jövőben minden eszközzel felhasználják arra, hogy az abesszin barbárokkal szemben Badoglio tábornagy győzelmet biztosítsák.

Lord Reading, India alkirálya, Anglia volt külügyminisztere 75 éves korában meghalt.

Valószínű azonban, hogy általános támadásra csak több nap múlva kerül sor, mert a határvonalak megerősítése még nem fejeződött be. A hadvezetőség megtorló intézkedéseket alkalmazott azokkal az abesszinekkel szemben, akik a hadjárat kezdetén az olaszokhoz csatlakoztak, de néhány hét óta a négus zoldjában lévő izgatott befolyása alá kerültek. Rómában megerősítik azt a hírt, hogy példaadás céljából néhány kivégzést is kellett elrendelni a Debono által kihirdetett ostromállapot intézkedése értelmében.

Addisz-Abebaból jelentik: Abesszin részről napokon keresztül olyan híreket terjesztettek, hogy az olaszoknak behódolt Guksza herceget egy abesszin kémekkel együtt kivégezték. Miután olasz részről ezt a hírt pénteken a leghatározottabban megcáfolták, abesszin részről most azt közlik, hogy Gukszát állítólagos összeesküvés vádjával bebörtönözték.

Az abesszin fővárosból olyan jelentések érkeznek, hogy olasz repülőgépek pénteken bombázták az abesszin hadvezetőség déli fontszakszának Harrarban lévő főhadiszállását. Közlelbi részletek erről nem érkeztek.

Montségur-kastély titka

A történelm néha igazi Grand Guignol drámákat produkál.

Most van kétszázadik évfordulója annak a tragédiának, mely 1715-ben kezdődik a Dauphinében, Montségur kastélyában.

XIV. Lajos uralkodásának vége felé Montségur várkastélyban a Pracontal család lakott. A család személfénye a 18 esztendő Lucie gyermekkorá óta jegyese volt Quinsonas márkinak. Az előkelő, gyönyörű jegyesnek esküvőjét 1715 június 25-én tartották nagy ünnepségek keretében. Este egy az akkori időkben nagyon divatos búvárcsaka-pártit rendeztek. Csakhamar felfedezték valamennyi jól-rosszul elbűjt vendég rejtekhelyét, csak Luciet nem találta dél óta de Quinsonas márkiné. Előbb csudálkoztak, hogy milyen zseniálisan választotta meg rejtekhelyét, keresték, kutatták, de teltek az órák s nyugtalankodni kezdtek. Felkutatták az egész környéket. Lucie sehol. Éjszaka lett s rémület lett úrrá a vendégseregen. Mi lett Lucieval? Valamilyen fenevad? ... Vagy a vándor cigányok? ... Fáklyafénynél folyt a kutatás. Lucie sehol. És sehol a legkisebb nyom. Elfogták a környéken tartózkodó cigányokat. Ártatlanoknak bizonyultak. Az egyik cigányasszony azt jósolta Lucie anyjának, hogy viszont fogja látni lányát, de sok-sok év múlva.

— És egészségesen, életben? — kérdezte remegve az anya.

A cigányasszony hallgatott...
Átkutatták a környék erdőit: sehol egy renevad...

És múltak a napok, a hónapok, az évek.
Húsz esztendő...

A Pracontalok elköltöztek a várkastélyból, a vadászok őrizetére bízva azt.

1735 nyara! Egy vidám vadásztársaság kifáradva a hegyekben s elcsigázva a déli nap melegétől a várkastélyban keres pihenőt.

Egy régi kastélyőr elmeséli a tragikus nászéjszaka történetét. Az egyik vadász, de Raberteins vicomte, aki annakidején szerelmes volt Pracontal Lucieba, melankólikusan járja be a lakatlan szobákat, a kiszáradt vízesárkokat, a földalatti helyiségeket. Ő emlékezett a rettenetes éjszakára. De a hitetlenek azt ajánlják, hogy játsszanak búvárcsákát, mint 1715-ben. Mert ki tudja... Raberteins márkin egyre jobban elhatalmasodtak a szomorú emlékek s elfogadja az indítványt, különös előérzettel. A pincében bűvik meg s mikor a kereső közeledik felé a pince folyosóján, egy beugró fülkébe bűvik, a falnak támaszkodik s bámulva látja, hogy a kövek forogni kezdenek körülötte, egy titkos ajtó nyílik meg s egy ismeretlen folyosó tárul eléje. A vicomte belép s nemsokára egy terembe ér, hol egy férgektől összerágott karosszéken egy csontváz ül. A csontváz előtt az asztalon egy porlepte biblia, melynek felnyitott lapjára valamilyen eszközzel ezek a sötét szavak voltak karcolva:

„Tik, akik ide beléptek, ajánljátok lelketeket... — azután olvashatlan szavak, majd: — nem távozhattok innen!”

— Lucie!

Igen, ő az, Lucie. És de Raberteins márki befejezi az olvasást:

— Amint én se távozhattam!”

A szerencsétlen kétségbeesetten vetette magát a kőajtóra, mely bezáródott mögötte. Leszakítja körmeit erőlködésében, széttöri az egyébként máladózó hűtorokat s teljes erővel kiabál:

— Segítsé! Segítsé!

Semmi. A kövek hallgatnak, mozdulatlanok. Semmiféle visszhang nem felel kiáltozására. El van veszve...

— Lucie!

A szeretett nő lábainál ájultan esik össze. Könnyű lehelet ébreszti fel. Kinyitja a szemét.

Egy nagy fekete macska hajlott feje felé. De Raberteinsnek egyszerre visszatér a hidegvére. Lassan, óvatosan nyújtja ki a kezét, hogy

el ne ijessze a macskát, — egyetlen reménységét. Végre megfogja a macskát, amely összekarmolja. A macska teste köré köli apró fonalakra vagdosott és összekötözött övét, a végét a kezében tartva. Azután megriasztja a macskát, amely menekül s a viláosság, a tiszta levegő, a kijárat felé vezet. De az átélt iszonyat kimerítette erejét, a macska kisíklk a kötéllel kezéből s elmenekül. Raberteins, elveszítve minden reményét, újra a hideg kövekre ájul.

De nem vészett el.

Társai, akik órák óta kutatták a pincékben, a földalatti folyosókban és helyiségekben, látták a macskát menekülni a titkos folyosón.

Nedvesség és fagy
ellen legjobban
véd a

H Ó C I P Ó
WIMPASSING

A végtelenség és egy kis fejlődés-történet

A végtelenséget könnyebb elképzelni, mint némely véges számot. Már egy millionak szemléltetése is elég nagy feladat. Az ezredévi kiállításán ki volt állítva egymillió krajcár. Egy egész kis bódét töltött meg. Ha egy sorba előre állítanók, egy-két kilométer hosszú sort kapnánk. Egemillió ilyen sort kellene egymás mellé rakni, hogy egybilliót láthassunk, amit tizenkét semmivel kell leírni. Arra való tekintettel, hogy a krajcár átmérője két centiméter az két km-es sorozélességé változék és kétszáz kilométer hosszúságban borítaná el a földet egybillió krajcár. Időre téve at a dolgot, ha a Krisztus születése óta a tavalyi (1935) karácsonyig eltelt másodperceket mind tíz-tíz évek számítások, akkor sem kapnánk egybillió évet, sőt még háromnegyebilliót sem.

Tessék már most ezt az időt elképzelni! Pedig ezek még kicsiny véges számok, mint mindjárt látni fogjuk.

Arról, hogy a Nap összezsongorodnék, az emberi följegyzések ideje óta nincs semmi jel, oly lassan történik. Pedig Kant és Laplace szerint volt idő, mikor a Nap teste a Merkurius ért. Akkor számtalan kitörése közben egyszer egy akkora darab láva lökődött le róla, mint a Merkur. Ez aztán forgásától összegömbölyödve folytatta azt a mozgást, melyet a Nap testében addig is végzett, de azt most már nem a Nap forgásának, hanem a Merkur keringésének nevezzük. Hogy hány évvel ezelőtt történt ez, annak kifejezése

nem tudom, hogy a billió elég nagy szám-e?

A fejlődés azonban nemcsak ezóta folyik. Ezerbillió, százezermilliószor billió is kevés, hanem billiószor billió kell egy trillió év megszámlálásához, amit huszonnégy semmivel kell leírni. És újra nem tudom, hogy elég nagy-e ez a szám, hogy lemérjük azt az időt, amikor a Nap a Földre ért és a Föld lábáját lökte le magáról, melyről aztán a Hold is lecsöpögött.

Es ha így haladunk tovább a Neptunuszig, illetőleg a most fölfedezett Plutóig, a negyvennyolc semmivel irandó kvadrillión át a háromszázharminczhatvenkét semmivel irandó decillió évig is eljutunk. S még ez is csak véges szám. Azonban tessék megpróbálni, elképzelni!

Ahogy a bolygók szakadtak le a Napról, Kant és Laplace gondolatát így folytathatjuk, úgy szakadt le a Nap is a Göncölszekér, csillagaival együtt sorjában egy közös gömbről. Hogy mikor? az is véges időt jelent. Években a decillió ötödik hatványát a milliónál is több semmivel irandó kvinkvagiilliót is kicsiny számnak vehetjük a megmérésére. Nemcsak a Göncölszekér-rendszer vált le a maga középpontjáról, hanem az a középpont is a Tejút-rendszer sokmillió fényévnyi terjedelmű tömegéről, ez megint a többi, még távolabbi rendszerekkel közös gömbről. Most már az eddigi közönséges éveket el kell hagynunk, hiszen centillió évekről kellene beszélnünk, még leírására billiónyi semmik kellene.

Igy jutunk el a fejlődés olyan régi korszakába, melyben az egész mostani mindenséget egy darab egynemű tömegnek tekinthetjük, mely azonban végesterjedelmű. De a mindenség nem kezdődhetett ilyen nagy darabban. Ez ellenkezik a természet törvényeivel, ahol minden kicsiből nő naggyá. Ez a nagy tömeg is valamikor kicsiny mag lehetett s ez a mag talán rádióaktív erejénél fogva nőtt azzá a tömegé, mely aztán a felső mennyiség-tani sűrűsödési pontok szerint alakult, bomlott csillagrendszerekké. Mennyi ideig nőtt? Bizonyára hosszabb ideig, mint amennyi idő óta oszladozik-bomladozik. Vagyis kérdés, hogy a bicentillió év elég nagy idő-e a maga trilliónyi soromillióval leírva ahhoz, hogy a növekedés idejét lemérjük.

Es ez az idő is véges, csak ki tudná elképzelni!

Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Baritia 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 370.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
az előfizetés teljesítéséért helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 4.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldi: Egész évre 200, félre 100
Magyarországon: Egész évre 200 P, félre 100 P, negyedévre 25 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 25 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlájának száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon: 802.

Kéziratokat nem örvényelünk meg és nem adunk vissza.
Csekket visszafizetésre magánlevelekre választunk.

Jézus szent nevének ünnepe

Ma ünnepli a katolikus világegyház Jézus szent nevének ünnepét. Jézus neve, annyi mint „Üdvözítő.” Krisztusnak is nevezzük, ami annyit jelent, mint „messiás”, „felkent”. Jézus a világtörténelem legnagyobb, legkiemelkedőbb, emberileg is legcsodálatosabb egyénisége; élete a legtisztább, legnemesebb élet; halála egy hőse s igazé, hatása az emberiségre, a kultúrára, az erkölcsökre, a társadalmi berendezkedésekre áttekinthetetlen, minden mást árnyékba állító.

Ma az emberiségnek körülbelül egyharmada vallja magát Jézus követőjének, ezek közül közel 400 millió, az emberiségnek körülbelül husz százaléka tartozik a Jézus által alapított katolikus Anyaszentegyházba. A művelt emberiség évszámítása Jézus születésével kezdődik, szavai szállóigék, irányítók elvek lettek. Számos intézmény: az egyisten-hit, egynevezű háztasság, a szűzesség tisztelete, az emberi testvériség s a lovagiaság eszméje, a szegények, betegek s nyomorodottak gondozása, a reá emlékeztető ünnepek, vasárnap, karácsony, húsvét, még az őt el nem ismerő kultúrvilágban is elpusztíthatatlanul gyökeret vert.

Jézus szent nevének megünneplését 1721-ben rendelte el XIII. Ince pápa az egész Anyaszentegyházra. X. Pius pápa 1913-ban a január 8-5 között előforduló vasárnapra tette át és teljes búcsút engedélyezett mindazoknak, akik az ünnepnapon, vagy annak nyolcada alatt meggyónak, megáldoznak és a pápa szándékára imádkoznak.

Időjárás

Az időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Elénküli délnyugati szél, sok helyen eső, a hőmérséklet alig változik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.30 fél, London 15.17 háromnegyed, Newyork 307 hetnyolcad, Brüsszel 51.80, Milánó 24.75, Madrid 42.07 fél, Amsterdam 208.87 fél, Berlin 123.70. Bécs — schilling 57.15, Prága 12.75, Varsó 58, Belgrád 700.

Lapunk legközelebbi száma a hét-
lői Vízkereszt ünnepe miatt kedden délután jelenik meg.

Hármas ikrek. Saját tud. Ferneziu községben Babics György fuvaros felesége a napokban két leány és egy fiúgyermeknek adott életet. Ugy az újszülöttek, mint az anya a legjobb egészségnek örvendenek.

Hülés,
Nátha és
Reumatikus
Fájdalom
ELLEN

CARMOL
BEDÖRZSÖLÉS
ÁRA LEI 22.- ÜVEGENKÉNT

Bala-Mara volt polgármesterének a negyedmillió tiszteletdíja. Saját tud. Bala-Mara legutolsó választott polgármestere Bohatiel Ioan dr ügyvéd volt, aki később lemondott állásáról. Rövid polgármesterségét még ma is érzi a város, mert Bohatiel alatt a választott tanács 16 millió kölcsönt vett fel s amit még ma sem tudtak visszafizetni, sőt az esedékes kamatokat se egyenlítették ki. Emiatt aztán sok kellemetlenségben volt része a város vezetőségének. Miután dr Bohatiel lemondott, dr Osianu Gavril akkori prefektus vizsgálatot tartott a városházán s egy tételt, amely szerint dr Bohatiel a kölcsön kieszárlásáért negyedmillió leit vett fel a város pénztárából, a tanács jóváhagyása mellett kifogásolt. Ezt a határozatot a cluj-i felülvizsgáló bizottsághoz fellebbezték meg s a döntés a felvett összeg visszafizetésére kötelezte dr Bohatielt, aki az ítéletet megfellebbezte a bucaresti felülvizsgáló bizottsághoz, amely szintén kötelezte Bohatielt a negyedmillió leit visszafizetésére.

A fővárosi sajtó vádjal egy alminiszter ellen. Bucuresti. Saját tud. A Miscarea írja: Most bizonyítani tudjuk, hogy Titeanu alminiszter újabb földbirtokot vásárolt magának éspedig Timisul de Suson egy egyholdas, 243 öles területet, amit a telekkönyvi bejegyzés szerint 30.000 leiert vásárolt. Hiszen — folytatja a Miscarea — 30 ezer leije mindenkinek lehet, különösen pedig annak, aki az O. P. alapokat kezeli. Hozzáértők szerint azonban ez a birtok három-négyszázezer leit is megér. Kérdezzük tehát, mi célja volt azzal Titeanunak, hogy csak 30 ezer leit vallott be vételárként? A kincstárt akarta megkárosítani, vagy a közvéleményt félrevezetni? Az Univerisul lekötölve a Miscarea cikkét, csatlakozik a kérdésehez és felvilágosítást követel Titeanutól.

118 éves korában meghalt Deván Bém anó egykori katonája. Deva. Saját tud. Szilveszterre meghalt Srajen Gheorghe itteni gazdálkodó, aki 118 éves volt. Résztvett a 48-as szabadságharcban, mint a Bém katonája és ott volt a híres piskii csatában. Mint volt honvédelmet a szabadságharc leverelése után elfohták és az osztrák hadseregbe sorozták s egyik osztrák ezreddel résztvett Bosznia-Hercegovina okkupációjában is, amikor egyfolytában 12 évig „ette a császár kenyerét”. Az öreg harcos régi katonaméltóságával, csatáival, s a legendás idők legendáival érdekes és kedvelt alakja volt annak a városrésznek, ahol lakott.

* Akinek a szív működése rendezetlen, ugyezintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorrra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

Levetette megvadult lova a földbirtokost és az autó elé került. Clujról jelentik: Újév napján a cluj-targu-muresi országúton súlyos szerencsétlenség történt. Legmann István sorocani lakos loháton akarta megközelíteni az egyik közeli falut, amikor lova nem látva a nagy ködben a közlekedő autót, megijedt annak fölkeléséért és gazdáját földre vetette. Legmann István olyan szerencsétlenül esett a földre, hogy az autó elkapta testét és mindkét lábát tőből leszakította. A sofőr azonnal lefékezte a gépkocsit és a szerencsétlen gazdálkodót beszállította a helybeli Mátyás-sanatoriumba. Állapota rendkívül súlyos. A someseni csendőrség bevezette a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért terhel-e valakit felelősség?

Ártatlanul halt meg a börtönben rablőgyilkossággal gyanúsítva. Bucuresti. Saját tud. Emlekeztetés, hogy 1932. telén a Calea Grivitei uton titokzatos körülmények között megölték Serban mészáros feleségét és leányát. Hosszas nyomozás után egy Enache Constantin nevű munkanélkülit tartóztattak le a gyilkosság gyanújával, aki azonban még az esküdtészi tárgyalás megtartása előtt meghalt a börtönben. S ezzel az ügyet le is zárták. Most, amint Chisinevölí jelentik, az ottani börtönbe hozták néhány nappal ezelőtt Vasile Norosan fegyencet, akit többrendbeli gyilkosság miatt életfogytiglani kényszermunkára ítéltek s aki azt a vallomást tette, hogy négy évvel ezelőtt a Calea Grivitei-uti gyilkosságot is ő követte el. Vasile Norosant a napokban Bucurestibe viszik, hogy a helyszínen mutattassák be vele, hogyan követte el a bűnesetek mélyét?

Nantes város víz alatt van. Párizsból jelentik: Franciaország nagy részéből újból árvizeket jelentenek. A Rhone és Loire vízállása tovább emelkedik. Nantes városának fele víz alatt van. Az utcákon csónakokkal közlekednek. A fővárost még nem fenyegeti közvetlen veszély. Indre-et-Loire megyében egy vasúti híd beomlott az áradás miatt, abban a pillanatban, amikor egy vonat áthalad rajta. A mozdony felborult, z utolsó kocsik kislótt.

Ingyenes ajándék- sorsolást

rendezünk azon előfizetőink között,
akik 1936 január 25-ig az előfizetési
díjukat

egészevire vagy félévire
előre kifizetik.

Ime a nyermények:

akik 1936 január 25-ig
az 1936 egészevire
szóló 800 lei elő-
fizetési díjukat ki-
fizetik:

1. főnyermény: Ingyenes részvétel az „Erdélyi Lapok”-tól 1936. év folyamán rendezendő olaszországi társasutazáson.
2. nyermény: Ötnapi ingyenes velencei tartózkodás, ugyancsak az Erdélyi Lapok társasutazásával kapcsolatban.
3. nyermény: Egy Standard rádió, legszebb kivitelben.
4. nyermény: Igen szép férfi vagy női zsebóra.
5. Magyar Szemle diszkönyveinek sorozata (5 kötet).

akik 1936 január 25-ig
az 1936. évi félévi
400 leies előfizetési
díjukat kifizetik:

1. főnyermény: Ötnapos ingyenes tartózkodás a Püspök-gyógyfürdőben.
2. nyermény: Ötnapos ingyenes tartózkodás a Gyilkos-tónál.
3. nyermény: Egy fényképezőgép.
4. nyermény: Egy uti neszesser.
5. nyermény: A Szentek Életének négy kötete (kötve).

Minden kockázat nélkül Ön is
a szerencsés nyerők között le-
het, ezért rendezze minél előbb
az előfizetési díjat.

Temetések Oradeán. Cornelia M. Olteanu meghalt. Temetése ma délután lesz Borson. — Chiszevaszi János 78 éves korában meghalt. Temetése tegnap délután volt. (Erdélyi „Concordia”).

Meenyit gyűjtött az oradeai Vörös Kereszt segélyező egyesület a beszarabiai éhezők felségítésére. Az oradeai Vörös Kereszt segélyező egyesülete az 1935. év december 31-én lezárt mérlege szerint a beszarabiai éhezők felségélyezésére a következő összegeket gyűjtötte egybe: A bihormegyei és oradeai tanítók és tanulók részéről 107.575 lei; amiből 61.103 lei a polgari iskolák és 46.472 lei az elemi iskolák adtak. Segélyek és gyűjtések a városok és a szolgabíróságok részéről 103.667 lei, Megyei, városi, állami és magántisztviselők részéről 67.167. Állami nyugdíjasok 45.975 lei. Az oradeai kereskedők és iparosok 22.178 lei. Az oradeai tisztikar 20.843 lei, Kórházak, azok orvosai és a segítő személyzet 13.850 lei, Ügyvédek, mérnökök és a többiek 8873 lei. Az oradeai bankok 7500 lei, Templomok és vallási egyesületek 1910 lei. Az oradeai gyógyszerárak 440 lei. A bírák 180 lei. 1935. december 31-ig gyűjtött pénzek végösszege 400.158 lei.

„Bongó“, — „Situtunga“ „Oryx“

A nagy vadász gróf Széchenyi Zsigmond beszél „Allah kertjéről“

Budapest. Könyvek irományok a csöndes dolgozószobában. Pényképfelvételek, rengeteg folyóirat. A terem egyik falán lombkoronás hatalmas freskója és minden ágon százzsinű tollas madár... Vadásztrofeának itt még alig van nyoma, bár a karcsú, elegáns férfiú, aki most könyvei és irodalmi munkái közül lép elő, a mai Magyarország talán leghíresebb vadász.

Életveszélyes vadászkalandok diadalmas nőse gróf Széchenyi Zsigmond, a pompás tollú író, a hetedhétországot bejárt világjáró, aki most nemrégiben az egyszer nem „Elefántországból“, de „Allah kertjéből“, a mérhetetlen libiai homoksisivatagból tért haza. A „Csui“ szerzőjének legújabb munkája, a „Hengergő homok“, káprázatosan színes útleírás, csak az imént jelent meg a karácsonyi könyvpiacón. Megdöbbentő élmények valóságos gyűjteménye a sárga homoktenger véget soha nem érő birodalmából.

Amkor élményeit kérdezzük, arca mosolyra derül.

— Nehéz volna amúgy hirtelenében kiválogatni a sok közül egyet is — mondja vidáman. — Annyi bizonyos, hogy bármerre jártam, legnagyobb élményem mégis Afrika maradt! Ez a felmérhetetlen földrés, amelynek talán több mint a felét is bejártam, de amely még ma is, mindig újra érdekes, vonzó és — rejtelmes marad a számomra. Nem vagyok tudós. Vadásznak születtem és tudományos fejtegetésekre nehezen bocsátkoznék — beszéli tovább. — Azt viszont tudom, hogy kerekaszomban kilencven különböző fajta ragadozó és egyéb négy lábú él Afrikában. Roppant mennyiségű! Magam eddig csak hatvanféle állatot kerítettem puskacsőre. Kimerítő szórakozás volt, — teszi hozzá —, de megérte a fáradságot.

Szárnyasajtó nyílik s hirtelen csodálatos mesevilág tárul a szem elé. A gróf megnyitja messzeföldön híres vadászgyűjteményét és a néma teremben, ahol szinte zsong a csend, ezernyi szarvasagancs, őzbak, zergeagancsok, dámvaddalpatók, muflonsigák sorakoznak fel a falakon. Közöttük óriási kőszáli kecskek hatalmas feje mered elő.

— Ez itt az európai gyűjtemény — jegyzi meg most a gróf. — A legérdekesebb ez a kőszáli kecske, amelyet valahol a Monte Rosa csúcsán sikerült elejtenem. Egyetlen fajtája az Európában élő kőszáli kecskéknél és szarvai karvastagságúak.

A szomszédos teremben szinte megdöbbentő kép! Néma állatsereglet, még dermedtségében is félelmes példányai fogadnak itt. Az állatvilág kincsesházának megannyi remekműve és mesteri trofeája a főúri vadásznak, akinek életében minden elejtett hatalmas ragadozó új kalandot s talán új fejezetet is jelentett.

A vadászszákmány arányai szinte példátlanok. Talán Európa leggazdagabb magángyűjteménye ez, amelyet fáradhatatlan kitarlással állított össze gróf Széchenyi Zsigmond hosszas utazásain. Az emeletes falon végig köröskörül az afrikai ősvadon, a sivatag, a dzsungel majd minden állata. Művészielen preparált, tökéletes épségben megőrzött mintapéldányok. Antilopok szarvának csodálatos rajzában gyönyörködik a szem. Egyiké akár a tőr pengéje, a másiké ismét, mint a dugóhúzó.

Az addax, a sivatag legérdekesebb állata

— Ez itt az addax — mutat az egyik rozsdásnyakú antilopfejre a nagyírú vadász. — A sivatag egyik legérdekesebb állata. Azt hiszem, az egyetlen négy lábú, amely sohasem iszik... Tíz esztendeje őriznek egyet a khartumi állatkertben. Magam is láttam ezt a vén antilopbikát. Vízmedencét építettek a karámjába, de

senki sem tud róla, hogy valaha ivott volna a tiz év alatt. Az a másik ott egyik főbűszkeségem. Világrekorder! A szarvai nyolc centiméterrel hosszabbak, mint bármelyik példányé, amelyet eddig elejtettek. Nem tagadom, büszke vagyok rá, hogy még Angliában is tudnak róla. Az én addaxom első helyen szerepel az Anglia nagy vadászkiadványában nyilvántartott trofeák között.

— Itt a fehér „Oryx“! Az antilopfajta között ez a legritkább. Legutóbb is hetekig kergettük Horthy Jenővel és Almásy Lászlóval, amíg ráakadtunk messzi tül a Merga-ódzison. Ott egy „Kudu“ amott egy „Situtunga“, ez meg a „Bongó“. Neveken nincs hiány — mosolyog Széchenyi Zsigmond, amikor ámulva pillantunk rá az ismeretlen állattani fogalmak hallatára. — A Belga-Kongóban nem bíbelődnek ennyit az állatok nevével. A derék benszülöttek ott csak „tehnantilopot“ vagy „antilop-lovakat“ ismernek. A legritkább példányom egyébként ez a „Bongó“. A Kilimandzsaro hegyvidékén akadtam rá, de állíthatom, rajtam kívül alig néhányan vannak, akiknek sikerült csak egyet is elejtenők.

Csakugyan, remek példány a rozsdavörös.

A földkerekségen Afrika vadállománya a legnagyobb

Az út vezet tovább. Parkettába süllyedő csigalépcsőn lejutva, roppant orrszarvúfej fenyeget tühegyes szarvval. Csíkos zebrahoroszlópon mammutnak is beillő elefánttalpak, emeletes elefánttagyarak, mint óriási görbékardok, meredeznek a múzeum végében. Legtöbbjük hossza van két-három méter is. Súlyosan valódi emlékei „Elefántországnak“!

— Az egész földkerekségen még mindig Afrika vadállománya a legnagyobb — mondja tovább a gróf. — Nemcsak a nagysága de sokfélesége a legértékesebb. Elképzelhetetlen, hogy nap-nap után itt milyen meglepetésekre virrad az utazó. És a fauna változik az éghajlat szerint.

Kérdezzük, miképpen oldják meg a szákmány preparálását, amely sokszáz kilométeres távolságra a sivatag mélyén, teljes lehetetlenség kitémni az elejtett vadat.

— Ezt mindig magam végzem — hangzik a felvilágosítás. — A szákmányt beszórom, be-mérgezem s aztán az expedíció szállítja haza. Megnyúzni azonban már magam nyújom meg az elejtett fenevadaimat. Csak a preparálást végeztetem itthon, mert erre odalent valóban nincs mód.

— És melyik vad elejtése mégis a legveszedelmesebb?

ÁRNYAK

Már újra jönnek halk léptekkel
Vendégim a röpke árnyak,
Az alkony karján ringva lejtnek
S homályba vonják kis szobámat.

Meghittan ülnek ágyra, falra,
Az asztalomra ráterülnek
A lámpám rozsdaszínű gömbjén,
Mint bűvös háló, langy lehellet.

Belopódnak a kályha mögé,
Lesbe állnak a szekrény mellett,
— Oh érzem — rám is úgy hullanak,
Mint bűvös háló, langy lehellet.

Mesélnek messzi, kék hegyekről,
Rabkirályfiról néma várba,
Ki forró fejét belereti
Egy kriptaszagú föllánsba.

LŐRINCZY MARGIT.

hatalmas állat. Szarvasra emlékeztetne valahogyan, csak éppen az ágas-bogas agancsa hiányzik.

Múzeumnak is beillik a terem. Vagy fél-tucat óriás himoroszlán homokszínű bőre feszül a falon. Vérszomjas hiénafej kandikál elő Addra- és Dorcas-gazellák sorából. Párducbőrök, sivatagi róka, hiénafarkas, sakál, majd hirtelen zsiráf fej tűnik elő, amíg nézelődve járunk az Egyenlítő kontinensének felhalmozott állatseregletében. Arrébb otromba kafferbivaly tekint le bőszen, mintha ma is élne. Páncélba véteztet óriás krokodilus került ide a Kék-Nilus partjáról. A rengeteg szákmány úgy fest, mint valami fantasztikus állatpanoptikum.

— Az elefánt! Legnagyobb vadászélményem az elefánttal való találkozásom volt. Nincs rettenetesebb a dühöngő elefántnál. Mintha egy ház indulna meg felénk. Mi tagadás, sokszor hajszálon függ, vajjon a kellő pillanatban leterítjük-e? Mert az elefánt bizony nem ismer tréfiát. A bőre olyan kemény, hogy még a dum-dumgolyó sem fogja. Az acélgolyó az egyetlen biztos eszköz, hogy leterítsük. De már az első lövésnek feltétlen telitalálatnak kell lennie. Különben... — a gróf legyint. — A vadak egyébként eleinte meglepően bátrak. Az expedícióm nem egyszer megtörtént, hogy az orrszarvúk és kafferbivalyok szinte tátott szájjal megbámultak bennünket. Persze, amikor már belekóstoltak a golyóba, akkor vagy úgy elinalnak, mint a nyíl vagy szembefordulnak az emberrel s ilyenkor kenyértörésre kerül a dolog...

Kérdezzük, nagy útjain nem nélkülözte-e a megszokott kényelmet?

— Nem mondhatnám. Az életkörülmények alaposan megváltoztak Afrikában. Mélyen behatolt már oda is a kultúra és a civilizáció. A Kilimandzsaro és a nagy tavak vidékén szinte azt mondhatnám, úgy folyik az élet, mint akár nálunk is, vidéken. Kastélyok, kis paloták épültek a bozót társaságában, a birtokosok meglátogatják egymást, autón sokszor jelentékeny távolságokra kerekednek fel s oda se neki, ha egy ilyen kiruccanásan antilop-csordára, bivalyra vagy éppen orrszarvúra bukkan a kiránduló. Volt azonban mindezen felül még egy másik megrendítő élményem — a sivatag. A mérhetetlen magány az ember torkát fojtogatja. Kietlen pusztaság ez, amelybe nem vezetnek utak és amely mintha soha nem érne véget.

— Nem túlzás, ha mondom, néha valóságos „tériszony“ fogott el „Allah“ sokat emlegetett „kertjében“. Mert a benszülöttek szerint ez a sivatag...

A csöndes dolgozószobában tikkasztó forróságról, az örök vándorúton lévő gyilkos futóhomokról, a halálfejdű sivatagról, ahol egyetlen vízcseppe aranyat ér és ahol tengelyig süllyed a teherautó a sárga homoktengerben, emlékeztik a derűs pillantású fiatal vadász...

Odakünn sárba olvad a didergő nagyvárosi tél.

DIETL FERDOR.

„Bongó”, — „Situtunga” „Oryx”

A nagy vadász gróf Széchenyi Zsigmond beszél „Allah kertierői”

Budapest. Könyvek irományok a csöndes dolgozószobában. Fényképfelvételek, rengeteg folyóirat. A terem egyik falán lombkoronás fa hatalmas freskója és minden ágon százszerű tollas madár... Vadásztrofeának itt még alig van nyoma, bár a karcsú, elegáns férfiú, aki most könyvvel és irodalmi munkái közül lép elő, a mai Magyarország talán leghíresebb vadász.

Életveszélyes vadászkalandok diadalmas nőse gróf Széchenyi Zsigmond, a pompás tollú író, a hetedhétországot bejárt világjáró, aki most nemrégiben az egyszer nem „Elefántországból”, de „Allah kertjéből”, a mérhetetlen libiai homoksvatagból tért haza. A „Csui” szerzőjének legújabb munkája, a „Hengergő homok”, káprázatosan színes útleírás, csak az imént jelent meg a karácsonyi könyvpiacra. Megdöbbentő élmények valóságos gyűjteménye a sárga homoktenger véget soha nem érő birodalmából.

Amikor élményeit kérdezzük, arca mosolyra derül.

— Nehéz volna amúgy hirtelenében kiválogatni a sok közül egyet is — mondja vidáman. — Annyi bizonyos, hogy bármerré járta, legnagyobb élményem mégis Afrika maradt! Ez a felmérhetetlen földrész, amelynek talán több mint a felét is bejártam, de amely még ma is, mindig újra érdekes, vonzó és — rejtelmes marad a számomra. Nem vagyok tudós. Vadásznak születtem és tudományos fejtegetésekbe nehezen bocsátkoznék — beszél a tovább. — Azt viszont tudom, hogy kerekszámokban kilencven különböző fajta ragadozó és egyéb négy lábú állat él Afrikában. Roppant mennyiség ez! Magam eddig csak hatvanféle állatot kerítettem puskaesőre. Kimerítő szórakozás volt, — teszi hozzá —, de megérte a fáradságot.

Szárnysajtó nyílik s hirtelen csodálatos mesevilág tárul a szem elé. A gróf megnyitja messzeföldön híres vadászgyűjteményét és a néma teremben, ahol szinte zsong a csend, ezernyi szarvasagancs, őzbak, zergeagancsok, dámvadlapátok, muflonságok sorakoznak fel a falakon. Közöttük óriási kőszáli kecskek hatalmas feje mered elő.

— Ez itt az európai gyűjtemény — jegyzi meg most a gróf. — A legérdekesebb ez a kőszáli kecske, amelyet valahol a Monte Rosa csúcsán sikerült elejtenem. Egyetlen fajtája az Európában élő kőszáli kecskéknek és szarvai karvastagságúak.

A szomszédos teremben szinte megdöbbentő kép! Néma állatsereglet, még dermedtségben is félelmes példányai fogadnak itt. Az állatvilág kincsesházának megannyi remekműve és mesteri trofeája a főúri vadásznak, akinek életében minden elejtett hatalmas ragadozó új kalandot s talán új fejezetet is jelentett.

A vadászsákmány arányai szinte példátlanok. Talán Európa leggazdagabb magángyűjteménye ez, amelyet fáradhatatlan kitarlással állított össze gróf Széchenyi Zsigmond hosszas utazásain. Az emeletes falon végig köröskörül az afrikai ősvadon, a sivatag, a dzsungel majd minden állata. Művészi preparált, tökéletes épségben megőrzött mintapéldányok. Antilopok szarvának csodálatos rajzában gyönyörködik a szem. Egyiké akár a tőr pengéje, a másiké ismét, mint a dugóhúzó.

Az addax, a sivatag legérdekesebb állata

— Ez itt az addax — mutat az egyik rozsdásnyakú antilopfejre a nagyírú vadász. — A sivatag egyik legérdekesebb állata. Azt hiszem, az egyetlen négy lábú, amely sohasem iszik... Tíz esztendeje őriznek egyet a khartumi állatkertben. Magam is láttam ezt a vén antilopbikát. Vízmedencét építettek a karánjába, de

senki sem tud róla, hogy valaha ivott volna a tíz év alatt. Az a másik ott egyik főbüszkeségem. Világrekorder! A szarvai nyolc centiméterrel hosszabbak, mint bármelyik példányé, amelyet eddig elejtettek. Nem tagadom, büszke vagyok rá, hogy még Angliában is tudnak róla. Az én addaxom első helyen szerepel az Anglia nagy vadászkönyvében nyilvánított trofeák között.

— Itt a fehér „Oryx!” Az antilopfajták között ez a legértékesebb. Legutóbb is hetekig kergettük Horthy Jenővel és Almásy Lászlóval, amíg ráakadtunk messzi túl a Merga-óázison. Ott egy „Kudu” amott egy „Situtunga”, ez meg a „Bongó”. Nevekben nincs hiány — mosolyog Széchenyi Zsigmond, amikor ámulva pillantunk rá az ismeretlen állatani fogalmak hallatára. — A Belga-Kongóban nem bíbelődnek ennyit az állatok nevével. A derek benszülöttek ott csak „tehnantilopot” vagy „antilop-lovat” ismernek. A legértékesebb példányom egyébként ez a „Bongó”. A Kilimandzsaro hegyvidékén akadtam rá, de állíthatom, rajtam kívül alig néhányan vannak, akiknek sikerült csak egyet is elejtenie.

Csakugyan, remek példány a rozsdavörös.

A földkerekségen Afrika vadállománya a legnagyobb

Az út vezet tovább. Parkettába süllyedő csigalépcsőn lejutva, roppant orrszarvúfej fenyegét tűhageyes szarvval. Csíkos zebraóroszlópon mammutnak is beillő elefántlappal, emeleles elefántagancsok, mint óriási görbekardok, meredeznek a múzeum végében. Legtöbbjük hossza van két-három méter is. Súlyosan valódi emlékei „Elefántországának!”

— Az egész földkerekségen még mindig Afrika vadállománya a legnagyobb — mondja tovább a gróf. — Nemcsak a nagysága de sokfélesége a legértékesebb. Elképzelhetetlen, hogy nap-nap után itt milyen meglepetésekre virrad az utazó. És a fauna változik az éghajlat szerint.

Kérdezzük, miképpen oldják meg a szákmány preparálását, amely sokszázkilométeres távolságra a sivatag mélyén, teljes lehetetlenség kitémni az elejtett vadat.

— Ezt mindig magam végzem — hangzik a felvilágosítás. — A szákmányt beszőm, behergezem s aztán az expedíció szállítja haza. Megnyúzni azonban már magam nyúzó meg az elejtett fenevadaimat. Csak a preparálást végzeletem itthon, mert erre odalent valóban nincs mód.

— És melyik vad elejtése mégis a legveszedelmesebb?

ÁRNYAK

Már újra jönnek halk léptekkel
Vendégtm a röpke árnyak,
Az alkony karján ringva lejtnek
S homályba vonják kis szobámat.

Meghíttan ülnek ágyra, falra,
Az asztalomra ráterülnek
A lámpám rózsaszínű gömbjén,
Mint bűvös háló, langy lehellet.

Belopóznak a kályha mögé,
Lesbe állnak a székény mellett,
— Oh érzem — rám is úgy hullanak,
Mint bűvös háló, langy lehellet.

Mesélnek messzi, kék hegyekről,
Rabkirályiról néma várba,
Ki forró felét belereíti
Egy kriptaszagú fölítésba.

LŐRINCZY MARGIT.

hatalmas állat. Szarvasra emlékeztetne valahogyan, csak éppen az ágas-bogas agancsa hiányzik.

Múzeumnak is beillik a terem. Vagy félucat óriás himoroszlán homokszínű bőre feszül a falon. Vérszomjas hiénafej kandikál elő Adra- és Dorcas-gazellák sorából. Párducbőrök, sivatagi róka, hiénafarkas, sakál, majd hirtelen zsiráfje tűnik elő, amíg nézelődve járunk az Egyenlítő kontinensének felhalmozott állatseregletében. Arrébb otromba kafferbivaly tekint le bőszen, mintha ma is élne. Páncélba vértezett óriás krokodilus került ide a Kék-Nilus partjáról. A rengeteg szákmány úgy fest, mint valami fantasztikus állatpanoptikum.

— Az elefánt! Legnagyobb vadászélményem az elefánttal való találkozásom volt. Nincs rettenetesebb a dühöngő elefántnál. Mintha egy ház indulna meg felénk. Mi tagadás, sokszor hajszálon függ, vajjon a kellő pillanatban leterítjük-e? Mert az elefánt bizony nem ismer tréfát. A bőre olyan kemény, hogy még a dum-dumgolyó sem fogja. Az acélgolyó az egyetlen biztos eszköz, hogy leterítsük. De már az első lövésnek feltétlen telitalálatnak kell lennie. Különben... — a gróf legyint. — A vadak egyébként eleinte meglepően bátrak. Az expedíción nem egyszer megtörtént, hogy az orrszarvúk és kafferbivalyok szinte tátott szájjal megbámultak bennünket. Persze, amikor már belekóstoltak a golyóba, akkor vagy úgy elinalnak, mint a nyíl vagy szembefordulnak az emberrel s ilyenkor kenyértörésre kerül a dolgot...

Kérdezzük, nagy útjain nem nélkülözte-e a megszokott kényelmet.

— Nem mondhatnám. Az életkörülmények alaposan megváltoztak Afrikában. Mélyen behatolt már oda is a kultúra és a civilizáció. A Kilimandzsaro és a nagy tavak vidékén szinte azt mondhatnám, úgy folyik az élet, mint akár nálunk is, vidéken. Kastélyok, kis paloták épültek a bozót löszomszedságában, a birtokosok meglátogatják egymást, autón sokszor jelentékeny távolságokra kerekednek fel s oda se neki, ha egy ilyen kiruccanásan antilop-csordára, bivalyra vagy éppen orrszarvúra bukkan a kiránduló. Volt azonban mindezen felül még egy másik megrendítő élményem — a sivatag. A mérhetetlen magány az ember torkát fojtogatja. Kietlen pusztaság ez, amelybe nem vezetnek utak és amely mintha soha nem érne véget.

— Nem túlzás, ha mondom, néha valóságos „Jérisony” fogott el „Allah” sokat emlegetett „kertjében”, Mert a benszülöttek szerint ez a sivatag...

A csöndes dolgozószobában tikasztó forróságról, az örök vándorúton lévő gyilkos futóhomokról, a halálfejtű sivatagról, ahol egyetlen vízesópp aranyat ér és ahol tengelyig süllyed a teherautó a sárga homoktengerben, emlékezik a derűs pillantású fiatal vadász...

Odakünn sárba olvad a didergő nagyvárosi tél.

DIETL FERD.

Karácsony a Holt Városban

Eletem legszebb karácsonyát töltöttem el a Holt Városban. A legmelegebb és legragyogóbb, legelőbb karácsonyünnepét.

A dolog úgy történt, hogy Nápolyba érkezve, rettenetes hideget találtunk ott. Ragyogott ugyan a minden utazási iroda által beígért olasz nap, füstölt a Vezuv és korral színen ragyogtak a Golf tündéri partjai. — de jegenyedeig Tramontana, északi szél süvöltött végig a városban, a kikötőben alig álltak meg horgonyukon a hajók és a délszaki pálmák sötétzöld üstöke olyan kócos volt, mint egy-egy rosszul füstölt néger primadonnáé a Piedigroittai kabareóban. Nápoly fázott, rosszkedvű volt és fűthetetlen. A szállodában gyönyörűen kifestett szobalányunk, Philomela, ugyanis felpróbálta valamennyi ruhámat, ha elmentünk hazulról, — elhatároztuk tehát, hogy végképpen rászabadítjuk öngyűlöletünket a ruháramra, hadd legyen egy kis karácsonyi öröme, — és kivándorolunk valahová, ahol melegebb van és kevesebb az ember, mint Nápolyban. A karácsony Dél-Olaszországban nem szent este és áhátatos családi ünnep. Nincs karácsonyja és az angoloktól eltanult fagyöngykoszoru felakasztása a szobákban inkább csak lérmás mulatság, tánc, nagy evészet és hangos cécó közepette történik. A „bambino”, a kis Jézus ott fekszik ugyan a jászolokban, majd minden üzlet kirakatában és majd minden házban gyertyát is gyújtanak előtte, — de, mint minden gyermek születését, úgy ezert is inkább csak kitorősen hangos népiünnepi ünnepnek, nem csendes, északi áhítattal.

Herkulaneum felé

Miután egy délelőtti tanácstalan kérdésközléssel töltöttünk el, elhatároztuk, hogy elmegyünk az egyetlen emberhez Nápolyban, aki igazán ért, — nemcsak a római birodalom, hanem a nagy görög gyarmat, Magna-Graecia, Neapolis nevű városának műkincseihez is. „Il professore”, Maiuri Amadeo professzor az éppen átépítés alatt álló óriási Múzeumban fogadott. Nála is hideg volt, ha ott is füstölő könyvekkel mennyezetig rakott szobájában a kis olasz szénszerpenyő, a bracciera. Porban vakulathullás és faldöngetés hangjai közt itt kutatta fel ez a csodálatos kis okoszemű ember a föld alá temetett Cumae-t, Pompei legújabb utcáit és amint tudtuk, éppen most ásatja a Vezuv által eltemetett olasz városok legérdekesebbjét, — Herkulaneumot.

A professzor mindig hallatlanul kedves és szívesen ad tanácsot a „bolond angoloknak”, — különösen, ha azok történetesen magyarok.

— Kirándulás, karácsony ünnepén? — nevetett jókedvűen buzgalmunkon.

— Igen, — kockázatom meg féltéken a kérést, mert tudom, hogy a legújabb ásatások még nem nyitkáltak meg a közönségnek. — „Ercolano nagyon érdekelne.”

— Jól van, kap rá engedélyt, hogy megnézhesse a most folyó ásatásokat! — De figyelmeztetem, Signora, hogy Herkulaneum nem könnyen közelíthető meg!

Hogy mennyire nem, azt csak másnap láttuk. December huszonegyediké volt, karácsonyestéjének a napja. Nápolyban taxit béreltünk és elindultunk az elsüllyedt város felé. Végig a tengerparton, kis Nápolyi külvárosokon keresztül hajlunk, míg egyszer csak megállunk egy rettenetesen csúf kis kikötővárosban. A sofőr udvariasan leszáll és kinyitja az ajtót: „Itt vagyunk, kérem!” — És gúnyos mosollyal, mert hihetetlen, hogy ezek az idegenek képesek karácsony napján ide jönni, végigmutatni Resina piszkos és lávakövekkel feketé utcáin, majd a kövezetre maga alatt: „Ecco, Ercolano!” — Itt van Herkulaneum.

Elegáns fürdőhely 2000 év előtt

Herkulaneum, a Holt Várost igazán nehéz megtalálni. Főlegte ugyanis, ma is, évszázadok óta, az élő, hangos és szegény kis halászvároska áll: Resina. Nemosak 20—30 méternyi kővé keményedett lávaréteget kell eltávolítani Herkulaneum fölött. Egy egész várost kell lerombolni, egy élő várost megölni, hogy napfényre kerülhessen, feltámadhasson az antik fürdőhely.

Mert Ercolano fürdőhely, mégpedig igen

elegáns fürdőhely volt kétezer évvel ezelőtt. Sokkal drágább, mondainebb és szebb, mint Pompei, már csak azért is, mert tengerparton fekszik. Rengeteg fagyoskodó, zajongó, kolduló, gyönyörűszemű piszkos gyermekhad közepette megyünk keresztül Resinán, amíg az ásatások bejáratához jutunk. Resina nagyon szegény város. Keveset keres, csak halászáttal, kortallfaragással és gyér szőlővel. Szomorú és haldokló hely, amelynek egyetlen reménysége — a pusztulása. Az állam ugyanis megkezdte Herkulaneum intenzívebb ásatásait és egymásután veszi meg jóáron Resina ócska házait, hogy azokat lerombolva kiássák alóla a régi várost. Aminek itt szemtanúja az ember, az nem kevesebb, mint egy holt város újjászülése. A legkülönösebb, mégis legáhítatosabb karácsonyi öröm.

Egy fényűző nyaralóban

Egyenes, kétfelől örökzöld növényekkel szegezett uton megyünk lefelé, igen s telele az antik városba. Resina körülbelül tizenöt-húsz méterrel fekszik Herkulaneum fölött; innen olyan, mint egy keresztmetszet egy fölüli modern, alul antik városból. Es amint lejjebb-lejjebb ereszkedünk az eltemetett városba, amelynek utcáin végén ott áll mint egy kobalkék fal, — a tenger, — annál csodálatosabban meleg az idő. Ide nem ér el a jéghideg tramontana, itt a tűző, erős, karácsonyi nap az úr és a tenger kék sugárzása. Halalos csend van, — ide senki sem jön ma ki ünnepegni. A vezető is unatkozott, kedves, örül,

Egy gazdag kereskedő boltja és hatszobás lakása

Tovább megyünk. A híres villa Suburbana-ban már 1803-ban 341 papyrusból álló könyvtárt találtak meg, a világ egyik legértékesebb gyűjteményét. Innen ismerik Epikuros, Chryszippos, Demetrios és egy csomó más antik filozófus írásainak nagyrészét. De ami a legfontosabb, itt találták meg Herkulaneum pontos földrajzi térképét. Ez az a térkép, amelynek nyomán most is folynak az ásatások. A földalatti utcákon így nagyszerűen lehet tájékozódni. A 16. és 17. században ilyen vezető híján egyszerűen mély, kutszerű réseket ástak és a házak tetején keresztül többet rombolva, mint konzerválva keresték meg a város nagy hírű művészi kincseit. Ma már sem robbantással, sem ilyen barbár, véletlenre bízott kutatással nem dolgoznak az archeológusok. Minden házról óvatosan, kézzel fejtik le a csákánnyal megdolgozott lávát a munkások. Amit találnak, a helyén marad, azonnal telefonálnak Professore Maiurinak, ha egy-egy új leletre bukkantak és ő az egyedüli, aki megvizsgálhatja és megállapíthatja annak korát és hovatartozását. Ezért sokkal érdekesebb Herkulaneumot, mint Pompeit, sokkal eleve-

RÖVIDKE DAL

Rövidke dal; úgye hogy furcsa?...
Őszi falevél, szélhordta, árva.
Ráhullt egy kislány szöghajára.
Koránjött vendég nem kedves,
Szöke fűrtök közt nincsen mit keres.
Őszi szél, te haragos postás
Téves a címzés, a levél másé —
Vigyed hát tovább!...

SARKÓZY GERŐ.

hogy Maiuri professzor levelét látja, hogy mindent megmutathat nekünk.

A tenger felőli villákon kezdjük a sort. Széles nyitott loggiák a tenger felé, az udvar körül karcos, finoman ezellált oszlopok, a színes falakon festmények; mozaikpadló, az udvaron részeg táncoló faun-szobrok. Ragyogóan derűs és elegáns ez a ház, mintha legnap hagyták volna el a lakók. Herkulaneum, Italia csipkerózsája oly soká aludt a kemény lávaréteg alatt érintetlenül, hogy ott maradt kincseit csak most kezdik igazán felfedezni. A kemény lávaréteg elzárta a rablók útjait, ezt a várost nem lopták el mint Pompei nagyrészét a könnyű hamutakaró alól, ez legmiesesen elzárkózott az emberek elől és annyira épen maradt meg, hogy a házak falában a fagerendázat, a falépcsők és ajtók is épek és frissek, mintha legnap mázolták volna őket. Üveg alatt sötétlik a felső emeletekre vezető falépcső. „S'accomodi Signora!” invitál mosolygva a vezető, „tessék felmenni rajta a tetőtérzatra!” — Megvallom, hogy kicsit dobogó szívvel mentem fel és hogy onnan fentről, a Névtelen ház tetőkertjéből Olaszország egyik legszebb panorámáját láttam. Itt feküdhett meleg nyári éjszakákon a ház ura, vagy aszszonya. Elnézett a kék tenger fölött és néha, talán horzongva, a füstölő Vesuvius felé. Kéken ködlött ide Capri és messziről szép vonalú szikláival a Cap Minerva. A táj bizonyosan keveset változott kétezer év óta. És vasárnapként idejártak Rómából weekendre az előkelő családok fürdeni.

Egyik szobában széles faagy, intarziás berakásokkal, a falban safe, kis üveg az urnó ékszerai vagy a házi istenek számára. Az alacsonyabb nyugágy mellett kis asztalka, apró, megszenesedett bab és napraforgómagokkal teli kis edénnyel. „Fave!” magyarázza vezetőnk és nagy igyekezettel vesz ki a zsebéből egy maroknyit a ma is kedvelt olasz népcsemegéből. Kicsit pirítva nagyszerű íze van

nebb és hatásosabb. A falak díszítése, a márványcsizternek, a vízfűtés a házak alatt, luxusfürdőszobák mind-mind megvan itt is, de ennél még sokkal több.

A legújabb kiásott utca végén, félig még egy Resina-i nyomorház romjai alatt találjuk meg Herkulaneum szenzációját, azt a csodálatos leletet, amely valószínűleg épügy kétszázézer látogatót fog ide vonzani, mint Pompeibe a Villa dei Mysteri felfedezése. Egy gazdag kereskedő boltja és hatszobás lakása nyílt meg itt bámuló szemünk előtt. Az utca felől nagy amphorák, olajbogyók, bor és búzatartók, kisebb edények a polcokon tele ma is babbal, napraforgóval, mandulával, fűszerekkel. De odabenn, a tágas, nagyablaku szobák egyikében, — ahol egyébként még az ablakokon az üveg is épen megmaradt, — felfedték a római birodalom leglékelőbb mozaikját, azt a bizonyos mélykék csodálatos csillagzó háltérű mozaikfestményt, amelyről idáig azt hitték, hogy hozzá hasonló csak 5 évszázaddal később, Galla Placida síremlékén, Ravennában látható. Nagy falüreg, benne vázák, virágtartók, kagylókkal és kavicsokkal kirakott grották; forrás a szoba közepén, kis vízijáték igazi római rokokó, amilyent később, sokkal később a Lajosok parancsára találtak fel újra a francia kertészek. És a falon, bámuló és ragadozó tekintetünk előtt, a csákány alól éppen most került ki egy fehértestű, ragyogó Aphrodité képe.

Az áhítatos csendben csak a munkások távoli csákányütései hallatszóttak. És amikor megszólaltak a karácsonyi harangok Resinában, mi a pogány városban vezetőnkkel együtt imádkoztuk az Ave Máriát a halhatatlan istennő fehér mosolya előtt.

MÁTHE KLARI.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZALLÓ

Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A belváros központjában).

100 modern kényelmes szoba Lifttel. Hideg-meleg folyóvíz. Központi fűtés. Az étterem és kávéházban minden este változása.

Az Erzsébet-pincében egyiptomi rendszer. — Menü: 1.60 P.

S Z A B Ó I M R E

tulajdonos

A francia katolikusok büszkesége

A szabadkőműves páholyok egyházelles működése ismeretes előttünk. A lezajlott világháború felidézésében való szerepükről avatott tollak számoltak be könyvekben, folyóiratokban, újságokban. Legnagyobb sikereik közé sorolják nagy vívmányukat, amikor 1875 július 12-én a francia nemzetgyűléssel meghozta hihetetlen egyházelles törvényét, mely nem tűrte a hittudományi, vagyis a teológiai fakultásokat a francia egyetemeken és azoktól egyenesen megtagadta az egyetemi rangfokozatot.

A liberális szavazók szervezeten vonultak fel az emlékeztető nemzetgyűlésre. Az egyházhoz ragaszkodó és katolikus érzelmi képviselők minden tiltakozása eredménytelennek bizonyult. Kiváló szónokok védelmezték a katolikus álláspontot, melyet súlyos érvekkel és indokokkal támasztottak alá. Az ékesszólásról ismert publicista: Laboulaye mellett különösen Dupanloup orléansi püspök nevének kell kiemelnünk, aki az akkori francia püspöki karának kiemelkedő nagysága és a francia akadémiának tagja volt. Róla olvassuk gróf Apponyi Albert Emlékiratában, hogy „a nagy püspököt” személyesen ismerte Montalembert révén. A katolikus álláspontot Dupanloup esdálatos energiával védte és a katolikus érdekek mellett felszólalók között kitiint alapos tudásával és nagy tekintélyével. A küzdők között külön meg kell említenünk Charles Chesneloug nevet, aki rendíthetetlen harcosa volt azoknak az időknek. Még életben van és a francia katolikusok nagyszerűen szerkesztett folyóiratában: az Etudes novemberi számában mint személyes részvevője az 1874-75. évek küzdelmeinek, hosszabb ismertetést kezdett közölni.

A sikertelenség szemben a francia katolikusok gyönyörű példáját adták az összetartásnak és aktivitásnak. Az egyházelles törvény nem lohasztotta kedvüket és kitartásukat. Ez a küzdelem feladását és vele együtt a katolikus élet elorvasztását, az intelligencia elvesztését jelentette volna, mert főiskolai tanulmányai folytatására katolikus szellemű egyetemek és főiskolák nem állottak volna rendelkezésére. Óriási anyagi áldozatokkal megvetették az általánosan Institut Catholique néven ismert Katolikus Intézményt, mely Párizsban, azután Lilleben, Toulouseban, Lyonban, Angersben nyújtott azóta módot a katolikus szellemű ifjuságnak, hogy felső tanulmányait elvégezhesse. Mindegyik több fakultással rendelkezik, melyeket elismer az államhatalom is, kivéve a teológiai fakultásokat. Igazi szabadkőműves manőver: az egyházat jogaiban nemcsak el nem ismerni, hanem azoktól egyenesen megfosztani. A leghíresebb közöttük a párizsi Institut, melynek jelenlegi rektora Baudrillart érsek. Az intézmény most november 27-én ünnepelte alapításának 60-ik évfordulóját fényes keretek között. A jubileumnak különös jelentőséget adott, hogy Baudrillart rektort Szentseges Atyánk a biborosi kalappal tüntette ki.

Az ünnepség szónoka a francia diplomáciának nagy tagja: Paul Claudel volt, aki a mai francia irodalomnak talán legkiemelkedőbb és legismertebb kiválósága. Beszéde gyönyörűsége hitvallás volt. Nyíltan bevallotta, amit költemény-ciklusában, melyet Vers d'exil címen publikált, már megirt: hogy ő megtért embert, a modernnek nevezett materialista iránytól és demokrata szellemtől teljesen félrevetve kezdte nyilvános pályáját. A kételemek és kétségek tömkelege gyötörte lelkét. Buzgó katolikus lett, aki nem csinált titkot megtéréséből. Nyílt, őszinte hitvalló lett. Példája óriási hatást váltott ki a francia társadalomban, melyből mind többen és többen követték a konverzió utján.

Claudel hatalmas beszédében örömeinek adott kifejezést, hogy újból megvallhatja a tu-

Pahocs Károly:

Édua áldozata

Regény

Ara húzve 135 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál

RÖVIDESEN

megvalósulnak terveivel!

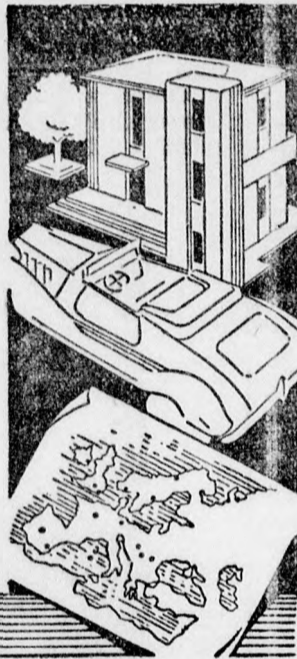
Vásároljon idejében sorsjegyet. Legyen az 1936. év a Sorsjáték szerencse-éve.

Január 15.-én lesz a 3. osztály, február 15.-én a 4. osztály húzása.

Ne fusson el a szerencse elől!

A 3. osztály húzása ez év január 15.-én lesz.

A 4. osztály húzása február 15.-én.

MINDEN, amit erre az évré megálmodott, teljesülhet. 1936-ban 12 ízben, minden hónap, 15.-én kopogtat a szerencse az Ön ajtaján. A szerencse zsákjában százezer van, százezref a nagy és kis nyereményeknek. A szerencse még nem tudja, kit fog választani, de keze csak azon akad meg akinek van Állami Sorsjáték sorsjegye.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

dományos világ előtt: mily nagy boldogság a tévelygések hullámveréseiből biztos kikötőbe jutni, melyet a hit nyújt. Örült, hogy erről nyilvános vallomást tehetett. A helyesen felfogott és értelmezett szabadságról nagyszerű fejtegetést adott, mely a liberális köröket is méltán meglepte. Amikor az 1875-iki törvényt hozták a katolikusok ellen, a szabadság nevével visszaélve, tulajdonképpen despotizmust követtek el, mert az a szabadság, mely nekem mindent megenged, míg a másoknak mindent megtagad, az nem szabadság, hanem zsarnokság. Ezt csinálták a liberálisok a katolikusokkal 1875-ben. Azóta eltelt 60 esztendő. Megindult emlékezett a francia forradalomról, miután sok ártatlan vért követelt. Ennek a

gyermek a liberálizmus. Sok-sok honfitársának köszönetét tolmácsolhatja, akik az Institut-ban szívták magukba azt a katolikus meggyőződést, melynek védelmezői lettek a nyilvános életben.

Claudel beszédére Baudrillart válaszolt. Hálával emlékezett meg az ünnepi szónokról és azon jobbjézeti államférfiakról, akik állami támogatásban részesítették az Institut-ot. Megemlítette, hogy jelen iskolai évben 2184 hallgató látogatja a fakultásokat. A hallgatók száma 1931-ben volt a legnagyobb, de a többi évekhez viszonyítva az idek szám emelkedést mutat.

Bizonyos, hogy ez az intézmény, melyet bátran nevezhetünk katolikus egyetemnek is, hiszen csak a nevében nem az, — sokat lendített munkálkodásával a francia katolikus intelligencia nevelése terén. Azonban a francia katolicizmusra még erős küzdelmek várnak. Az öröndetes fejlődéssel szemben a szabadkőművesség mindent elkövet, hogy pozícióját és befolyását megtarthassa. Az ateisták egyes nevezetesebb pozícióba jutott embereik vallomását Terre nouvelle (Új föld) címen terjesztik. Ezzel szemben a katolikusok felvonultatják azokat, akik csalódtak a tévelygekben, melyekhez eddig ragaszkodtak és most mint megtértek tesznek tanúságot a hit mellett. Ezen vallomásokat Cieux nouveaux (Új ég) címen propagálják.

A francia katolikusok szívós kitartással folytatják a harcot a szabadkőművesség és liberálizmus ellen. Ma nem állna tönköt sor az egyház mellett, ha tényleg belenyugodtak volna az 1875-iki egyházelles törvényre és ha áldozatkészségük nem hozta volna létre azokat a főiskolai intézményeket, melyek évről-évre több és több vallásos intelligenciát adnak a nemzetnek. Dr WEBER PÁL.

ÁRNYÉKOM A FALON

Sétára menj, nyomom követlek; ha megpihensz, ülök melletted.

Én vagyok elmaradhatatlan barátod új meg új alakban.

Utánzó, mókás néma másod, ki a fényel búvócskát játszott

egész nap és szökött utánad, hogy alkony vonata be a tájat.

Most itt vagyok, mint régi szolgál, szabad sarkában meghúzódva.

Elnézem hosszan, eltűnődve, hogy hajolsz rá egy régi könyvre;

asztalodon hogy ég a lámpa s te mit sem adsz a fali árnyra.

SARKA LAJOS.

Karácsony a Holt Városban

Eletem legszebb karácsonyát töltöttem el a Holt Városban. A legmelegebb és legragyogóbb, legelőbb karácsonyünnepét.

A dolog úgy történt, hogy Nápolyba érkezve, rettenetes hideget találtunk ott. Ragyogott ugyan a minden utazási iroda által beígért olasz nap, füstölt a Vezuv és korral színen ragyogtak a Golf tündéri partjai. — de jegnideg Tramontana, északi szél süvöltött végig a városban, a kikötőben alig álltak meg horgonyukon a hajók és a délszaki pálmák sötétzöld üstöke olyan kocós volt, mint egy-egy rosszul fésült néger primadonnáé a Piedigrotta kabarában. Nápoly fázott, rosszkedvű volt és fűthetetlen. A szállodában gyönyörűen kifestett szobáink, Philomela, ugyis felpróbálta valamennyi ruhámat, ha elmentünk hazulról, — elhatároztuk tehát, hogy végképpen rászabadítjuk öngyűlöletünket a ruháramra, hadd legyen egy kis karácsonyi öröme, — és kivándorolunk valahová, ahol melegebb van és kevesebb az ember, mint Nápolyban. A karácsony Dél-Olaszországban nem szent-este és áhátatos család ünnep. Nincs karácsonyfa és az angoloktól eltanult fa-gyöngykoszoru felakasztása a szobákban inkább csak lermás mulatság, tánc, nagy evészet és hangos cécc közepette történik. A „bambino”, a kis Jézus ott fekszik ugyan a jászolokban, majd minden üzlet kirakatában és majd minden házban gyertyát is gyújtanak előtte, — de, mint minden gyermek születését, úgy ezért is inkább csak kitorősen hangos népiünnepéssel ünneplik, nem csendes, északi áhítattal.

Herkulaneum felé

Miután egy délelőtti tanácstalan kérdés-közléssel töltöttünk el, elhatároztuk, hogy elmegyünk az egyetlen emberhez Nápolyban, aki igazán ért, — nemcsak a római birodalom, hanem a nagy görög gyarmat, Magna Graecia. Neapolis nevű városának műkincseire is. „Il professore”, Maiuri Amadeo professzor az éppen átépítés alatt álló óriási Múzeumban fogadott. Nála is hideg volt, ha ott is füstölgött könyvekkel mennyezetig rakott szobájában a kis olasz szénszerpenyő, la bracciera. Porban vakulathullás és faldöngetés hangjai közt itt kullalta fel ez a csodálatos kis okoszemű ember a föld alá temetett Cumaet, Pompei legujabb utcáit és amint tudtuk, éppen most ásatta a Vezuv által eltemetett olasz városok legérdekesebbjét, — Herkulaneumot.

A professzor mindig hallatlanul kedves és szívesen ad tanácsot a „bolond angoloknak”, — különösen, ha azok fortéletesen magyarok.

— Kirándulás, karácsony ünnepén? — nevetett jókedvűen buzgalmunkon.

— Igen, — kockázatom meg félénken a kérést, mert tudom, hogy a legujabb ásatások még nem nyitkák meg a közönségnek. — „Ercolano nagyon érdekelne.”

— Jól van, kap rá engedélyt, hogy megnézhesse a most folyó ásatásokat! — De figyelmeztetem, Signora, hogy Herkulaneum nem könnyen közelíthető meg!

Hogy mennyire nem, azt csak másnap láttuk. December huszonegyediké volt, karácsonyestéjének a napja. Nápolyban taxit béreltünk és elindultunk az elszüllyedt város felé. Végig a tengerparton, kis Nápolyi külvárosokon keresztül hajtunk, míg egyszer csak megállunk egy rettenetesen csúf kis kikötővárosban. A sofőr udvariasan leszáll és kinyitja az ajtót: „Itt vagyunk, kérem!” — És gúnyos mosollyal, mert hihetetlen, hogy ezek az idegenek képesek karácsony napján ide jönni, végigmutatni Resina piszoktól és lávakövektől fekete utcáin, majd a kövezetre maga alatt: „Ecco, Ercolano!” — Itt van Herkulaneum.

Elegáns fürdőhely 2000 év előtt

Herkulaneum, a Holt Várost igazán nehéz megtalálni. Fölötte ugyanis, ma is, évszázadok óta, az élő, hangos és szegény kis halászvároska áll: Resina. Nemesak 20—30 méternyi kővé keményedett lávaréteget kell eltávolítani Herkulaneum fölött. Egy egész várost kell lerombolni, egy élő várost megölni, hogy napfényre kerülhessen, feltámadhasson az antik fürdőhely.

Mert Ercolano fürdőhely, mégpedig igen

elegáns fürdőhely volt kétezer évvel ezelőtt. Sokkal drágább, mondainebb és szebb, mint Pompei, már csak azért is, mert tengerparton fekszik. Rengeg fagyoskodó, zajongó, kolduló, gyönyörű szemű piszkos gyermekhad közepette megyünk keresztül Resinán, amíg az ásatások bejáratához jutunk. Resina nagyon szegény város. Keveset keres, csak halászáttal, korallfaragással és gyér szőlővel. Szomorú és haldokló hely, amelynek egyetlen reménye — a pusztulása. Az állam ugyanis megkezdte Herkulaneum intenzívebb ásatásait és egymásután veszi meg jódon Resina ócska házait, hogy azokat lerombolva kiássák alóla a régi várost. Aminek itt szemtanúja az ember, az nem kevesebb, mint egy holt város újjászülése. A legkülönösebb, mégis legáhátatosabb karácsonyi öröm.

Egy fényűző nyaralóban

Egyenes, kétfelől örökzöld növényekkel szegezett uton megyünk lefelé, igen s lefelé az antik városba. Resina körülbelül tizenöt-húsz méterrel fekszik Herkulaneum fölött; innen olyan, mint egy keresztmetszet egy fölül modern, alul antik városból. És amint lejjel-lejjebb ereszkedünk az eltemetett városba, amelynek utcáin végig ott állt mint egy kobalkék fal, — a tenger, — annál csodálatosabban meleg az idő. Ide nem ér el a jég hideg tramontana, itt a tűző, erős, karácsonyi olasz nap az úr és a tenger kék sugárzása. Halálos csend van, — ide senki sem jön ma ki ünnepelni. A vezető is unatkozott, kedves, örül.

Egy gazdag kereskedő boltja és hatszobás lakása

Tovább megyünk. A híres villa Suburbanában már 1803-ban 341 papyrusból álló könyvtárt találtak meg, a világ egyik legértékesebb gyűjteményét. Innen ismerik Epikuros, Chryssippos, Demetrios és egy csomó más antik filozófus írásainak nagyrészét. De ami a legfontosabb, itt találták meg Herkulaneum pontos földrajzi térképét. Ez az a térkép, amelynek nyomán most is folynak az ásatások. A földalatti utcákon így nagyszerűen lehet tájékozódni. A 16. és 17. században ilyen vezető híján egyszerűen mély, kutszerű réseket ástak és a házak tetején keresztül többet rombolva, mint konzerválva keresték meg a város nagy hírű művészi kincseit. Ma már sem obban-tással, sem ilyen barbár, véletlenre bízott kutatással nem dolgoznak az archeológusok. Minden házról óvatosan, kézzel fejtik le a csákánnyal megdolgozott lávát a munkások. Amit találnak, a helyén marad, azonnal telefonálnak Professore Maiurinak, ha egy-egy új leletre bukkantak és ő az egyedül, aki megvizsgálhatja és megállapíthatja annak korát és hovatartozását. Ezért sokkal érdekesebb Herkulaneum, mint Pompei, sokkal eleve-

hogyan Maiuri professzor levelét látja, hogy mindent megmutathat nekünk.

A tenger felőli villákon kezdjük a sort. Széles nyitott loggiák a tenger felé, az udvar körül karsu, finoman ezellált oszlopok, a színes falakon festmények; mozaikpadló, az udvaron részeg táncoló faun-szobrok. Ragyogóan derűs és elegáns ez a ház, mintha legnap hagyták volna el a lakók. Herkulaneum, Italia csipkerózsája oly soká aludt a kemény lávaréteg alatt érintetlenül, hogy ott maradt kincseit csak most kezdik igazán felfedezni. A kemény lávaréteg elzárta a rablókat utjait, ezt a várost nem lopták el mint Pompei nagyrészét a könyű hamutakaró alól, ez lágnienesen elzárkózott az emberek elől és annyira épen maradt meg, hogy a házak falában a fagerendázat, a faléposók és ajtók is épek és frissek, mintha tegnap mázolták volna őket. Üveg alatt sötétlik a felső emeletre vezető falépcső. „S'accomodi Signora!” invitál mosolyogva a vezető, „tessek felmenni rajta a tetőtérre?” — Megvallom, hogy kicsit dobogó szívvel mentem fel és hogy onnan fentről, a Névtelen ház tetőkertjéből Olaszország egyik legszebb panorámáját láttam. Itt feküdhett meleg nyári éjszakákon a ház ura, vagy asszonya. Elnézett a kék tenger fölött és néha, talán borzongva, a füstölő Vesuvius felé. Kéken ködött ide Capri és messziről szépvonalu szikláival a Cap Minerva. A táj bizonyosan keveset változott kétezer év óta. És vasárnapként idejártak Rómából weekendre az előkelő családok fürdeni.

Egyik szobában széles faágy, intarziás beakásokkal, a falban safe, kis üreg az urnó ékszerei vagy a házi istenek számára. Az alacsonyabb nyugágy mellett kis esztalka, apró megszennedett bab és napraforgómagokkal teli kis edénnyel. „Fave!” magyarázza vezetőnk és nagy igyekezettel vesz ki a zsebéből egy maroknyit a ma is kedvelt olasz népcsemegéből. Kicsit pirítva nagyszerű íze van

nebb és hatásosabb. A falak díszítése, a márványcsizternák, a vízűtés a házak alatt, luxusfürdőszobák mind-mind megvan itt is, de ennél még sokkal több.

A legujabban kiásott utca végén, félíg még egy Resina-i nyomorház romjai alatt találjuk meg Herkulaneum szenzációját, azt a csodálatos leletet, amely valószínűleg épüget kétszázézer látogatót fog ide vonzani, mint Pompeibe a Villa dei Misteri falfestményei. Egy gazdag kereskedő boltja és hatszobás lakása nyílt meg itt bámuló szemünk előtt. Az utca felől nagy amphorák, olajbogyók, bor és búzatartók, kisebb edények a polcokon tele ma is babbal, napraforgóval, mandulával, fűszerekkel. De odabenn, a tágas, nagyablaku szobák egyikében, — ahol egyébként még az ablakokon az üveg is épen megmaradt, — felfedték a római birodalom legkékebb mozaikját, azt a bizonyos mélykék csodálatos csillogó hátterű mozaikfestményt, amelyről idáig azt hitték, hogy hozzá hasonló csak 5 évszázaddal később, Galla Placida síremlékén, Ravennában látható. Nagy falüreg, benne vázák, virágtartók, kagylókkal és kavicsokkal kirakott grottlak; forrás a szoba közepén, kis vízjáték igazi római rokokó, amilyent később, sokkal később a Lajosok parancsára találtak fel újra a francia kertészek. És a falon, bámoló és ragadozó tekintetünk előtt, a csákány alól éppen most került ki egy fehértestű, ragyogó Aphrodité képe.

Az áhátatos csendben csak a munkások távoli csákányütései hallatszóttak. És amikor megszólaltak a karácsonyi harangok Resinában, mi a pogány városban vezetőnkkel együtt imádkoztuk az Ave Máriát a halhatatlan istennő fehér mosolya előtt.

SARKÖZY GERŐ.

MÁTHE KLARI.

RÖVIDKE DAL

Rövidke dal; úgye hogy furcsa?...

Őszi falevél, szélhordta, árva.

Ráhullt egy kislány szöghajára.

Koránjött vendég nem kedves,

Szöke firtók közt nincsen mit keres.

Őszi szál, te haragos postás

Téves a címzés, a levél másé —

Vigyed hát tovább!...

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZALLÓ

Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A belváros központjában).

100 modern kényelmes szoba Lifttel. Hideg-meleg folyóvíz. Központi

fűtés. Az étterem és kávéházban minden este változása.

Az Erzsébet-pincében egyiptomi rendszer. — Menü: 1.60 P.

S Z A B Ó I M R E

tulajdonos

A francia katolikusok büszkesége

A szabadkőműves páholyok egyházzellenes működése ismeretes előttünk. A lezajlott világháború felidézésében való szerepükről avatott tollak számoltak be könyvekben, folyóiratokban, ujságokban. Legnagyobb sikereik közé sorolják nagy vívmányukat, amikor 1875 július 12-én a francia nemzetgyűléssel meghozta hirhadt egyházzellenes törvényét, mely nem tűrte a hittudományi, vagyis a teológiai fakultásokat a francia egyetemeken és azoktól egyenesen megtagadta az egyetemi rangfokozatot.

A liberális szavazók szervezeten vonultak fel az emlékeztető nemzetgyűlésre. Az egyházhoz ragaszkodó és katolikus érzelmű képviselők minden tiltakozása eredménytelennek bizonyult. Kiváló szónokok védelmezték a katolikus álláspontot, melyet súlyos érvekkel és indokokkal támasztottak alá. Az ékesszólásáról ismert publicista: Laboulaye mellett különösen Dupanloup orléansi püspök nevét kell kiemelnünk, aki az akkori francia püspöki karnak kiemelkedő nagysága és a francia akadémiának tagja volt. Róla olvassuk gróf Apponyi Albert Emlékiratában, hogy „a nagy püspökök” személyesen ismerték Montalembert révén. A katolikus álláspontot Dupanloup esodálatos energiával védte és a katolikus érdekek mellett felszólalók között kitűnt alapos tudásával és nagy tekintélyével. A küzdelem között külön meg kell említenünk Charles Chesneloug nevét, aki rendíthetetlen harcosa volt azoknak az időknek. Még életben van és a francia katolikusok nagyszerűen szerkesztett folyóiratában: az Études novemberi számában mint személyes részvevője az 1874-75. évek küzdelmeinek, hosszabb ismertetést kezdett közölni.

A sikertelenséggel szemben a francia katolikusok gyönyörű példáját adták az összetartásnak és aktivitásnak. Az egyházzellenes törvény nem lohasztotta kedvüket és kitartásukat. Ez a küzdelem feladását és vele együtt a katolikus élet elsorvasztását, az intelligencia elvesztését jelentette volna, mert főiskolai tanulmányai folytatására katolikus szellemű egyetemek és főiskolák nem állottak volna rendelkezésére. Óriási anyagi áldozatokkal megvetették az általánosan Institut Catholique néven ismert Katolikus Intézményt, mely Párizsban, azután Lilleben, Toulouseban, Lyonban, Angersben nyújtott azóta módot a katolikus szellemű ifjuságnak, hogy felső tanulmányait elvégezhesse. Mindegyik több fakultással rendelkezik, melyeket elismer az állambatalom is, kivéve a teológiai fakultásokat. Igazi szabadkőműves manőver: az egyházat jogaiban nemcsak el nem ismerni, hanem azoktól egyenesen megfosztani. A leghíresebb közöttük a párisi Institut, melynek jelenlegi rektora Baudrillart érsek. Az intézmény most november 27-én ünnepelte alapításának 60-ik évfordulóját fényes keretek között. A jubileumnak különös jelentőséget adott, hogy Baudrillart rektori Szentséges Atyánk a bitorosi kalappal tüntette ki.

Az ünnepség szónoka a francia diplomáciának nagy tagja: Paul Claudel volt, aki a mai francia irodalomnak talán legkiemelkedőbb és legismertebb kiválósága. Beszéde gyönyörűsége hitvallás volt. Nyíltan bevallotta, amit költemény-ciklusában, melyet Vers d'exil címen publikált, már megírt: hogy ő megtért embert. A modernnek nevezett materialista iránytól és demokrata szellemtől teljesen félrevezelve kezdte nyilvános pályáját. A kételevél és kétségek tömkelege gyötörte lelkét. Buzgó katolikus lett, aki nem csinált titkot megtéréséből. Nyílt, őszinte hitvalló lett. Példája óriási hatást váltott ki a francia társadalomban, melyből mind többen és többen követték a konverzió utján.

Claudel hatalmas beszédében örömeinek adott kifejezést, hogy újból megvallhatja a tu-

Pahocs Károly:

Édua áldozata

Regény

Ara tűzve 135 let. és portó.

Kapható könyvosztályunknál

RÖVIDESEN

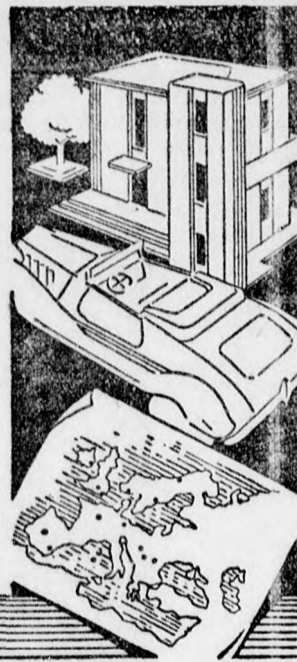
Vásároljon idejében sorsjegyet. Legyen az 1936. év a Sorsjáték szerencse-éve.

Január 15.-én lesz a 3. osztály, február 15.-én a 4. osztály húzása.

Ne fusson el a szerencse elől!

A 3. osztály húzása ez év január 15.-én lesz.

A 4. osztály húzása február 15.-én.

megvalósulnak tervei!

MINDEN, amit erre az évré megálmodott, teljesülhet. 1936-ban 12 ízben, minden hónap, 15.-én kopogtat a szerencse az Ön ajtaján. A szerencse zsákjában százezer van, százezer a nagy és kis nyereményeknek. A szerencse még nem tudja, kit fog választani, de keze csak azon akad meg akinek van Állami Sorsjáték sorsjegye.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

dományos világ előtt: mily nagy boldogság a tévelygések hullámveréseiből biztos kikötőbe jutni, melyet a hit nyújt. Örült, hogy erről nyilvános vallomást tehetett. A helyesen felfogott és értelmezett szabadságról nagyszerű fejtegetést adott, mely a liberális köröket is méltán meglepte. Amikor az 1875-iki törvényt hozták a katolikusok ellen, a szabadság nevével visszaélve, tulajdonképpen despotizmust követtek el, mert az a szabadság, mely nekem mindent megenged, míg a másoknak mindent megtagad, az nem szabadság, hanem zsarnokság. Ezt csinálták a liberálisok a katolikusokkal 1875-ben. Azóta eltelt 60 esztendő. Megindultan emlékezett a francia forradalomról, miután sok ártatlan vért követelt. Ennek a

gyermek a liberálisok. Sok-sok honfitársának köszönetét tolmácsolhatja, akik az Institut-ben szívták magukba azt a katolikus meggyőződést, melynek védelmezői lettek a nyilvános életben.

Claudel beszédére Baudrillart válaszolt. Hálával emlékezett meg az ünnepi szónokról és azon jobbérzésű államférfiakról, akik állami támogatásban részesítették az Institut-ot. Megemlítette, hogy jelen iskolai évben 2184 hallgató látogatja a fakultásokat. A hallgatók száma 1931-ben volt a legnagyobb, de a többi évekhez viszonyítva az idek szám emelkedést mutat.

Bizonyos, hogy ez az intézmény, melyet bátran nevezhetünk katolikus egyetemnek is, hiszen csak a nevében nem az, — sokat lendített munkálkodásával a francia katolikus intelligencia nevelése terén. Azonban a francia katolicizmusra még erős küzdelmek várnak. Az örvendéses fejlődéssel szemben a szabadkőművesség mindent elkövet, hogy pozícióját és befolyását megtarthassa. Az ateisták egyes, nevezetesebb pozícióba jutott embereik vallomását Terre nouvelle (Új föld) címen terjesztik. Ezzel szemben a katolikusok felvonultatják azokat, akik csalódtak a tévelygésekben, melyekhez eddig ragaszkodtak és most mint megtértek tesznek tanúságot a hit mellett. Ezen vallomásokat Cieux nouveaux (Új ég) címen propagálják.

A francia katolikusok szívós kitartással folytatják a harcot a szabadkőművesség és liberalizmus ellen. Ma nem állna tönköt sor az egyház mellett, ha tétlenül belenyugodtak volna az 1875-iki egyházzellenes törvényre és ha áldozatkészségük nem hozta volna létre azokat a főiskolai intézményeket, melyek arról-évről több és több vallásos intelligenciát adnak a nemzetnek.

Dr WEBER PÁL.

ÁRNYÉKOM A FALON

Sétára menj, nyomon követlek; ha megpihensz, ülök melletted.

Én vagyok elmaradhatatlan barátod új meg új alakban.

Utánzó, mókás néma másod, ki a fényvel búvócskát játszott

egész nap és szökött utánad, hogy alkony vonta be a tájat.

Most itt vagyok, mint régi szolgál, szobád sarkában meghúzódva.

Elnézem hosszan, eltűnődve, hogy hajolsz rá egy régi könyvre;

asztalodon hogy ég a lámpa s te mit sem adsz a fali árnyra.

SARKA LAJOS.

A keresztény művészet legrégebb témája:

A Három Királyok, és a Napkeleti Bölcsék a képzőművészetben

Egy szerzetes egész életén át dolgozott a Három Királyok kölni-dómbeli ezüst koporsóján

„Mikor pedig megszületett Jézus a judeai Betlehemben, Heródes király napjaiban, imé, bölcsék jövének napkeletről Jeruzsálembe... és bemenvén a háza, megtalálták a gyermeket anyjával Máriával és leborulva imádták őt...” (Máté evangéliuma, 2.)

...és a Napkeleti Bölcsék elindultak a csillagfény után s hódoltak a Kisded előtt s tömjént, aranyat és mirhát tettek lábai elé tiszteletük jeléül. Hazájuk a legrégebb hagyomány szerint a sabaeusok földjén, Dél-Arábiában volt. Onnan indultak el Jeruzsálembe a gyermek Jézushoz a Bölcsék, kiket a Biblia tudós papoknak mond és csak a néphagyomány nevezett el Három királyoknak. A nevüket még ma sem állapították meg pontosan. A trieri *Egbert-kodex* szerint kettőt közülük *Pudizarnak* és *Melchiosnak* hívták; míg a VII. és VIII. századbéli párizsi kodex szerint *Bithisarea*, *Melchior* és *Gathaspa* volt a nevük, ebből lett azután a Három király népszerű neve: *Boldizsár*, *Menyhért* és *Gáspár*.

A képzőművészet leghálásabb témája volt ősidőktől fogva a Három király alakja és a hármas szám már a katakombai ábrázolásokon is általános. A három bölcs király

erekyét a kölni dóm őrzi, amelyek Zeno császár idejében (474—91) kerültek Konstantinápolyba és onnan Milanóba, ahol az Eustogius-bazilikában őrizték mindaddig, míg *Barbarossa* oda nem ajándékozta *Dusseli Rainold* kölni érseknek, aki azután a kölni dómban helyezte el az erekyéket, amelyeket színezüsthől készült gyönyörű koporsóban őriznek.

Az ókor remekműve ez a koporsó, amelyen egy szerzetes egész életén át dolgozott s a műtővesség egyedülálló, csodálatos műve.

A 12 apostol alakját megdöbbentő élethűséggel mintázta az ismeretlen nevű szerzetes. Egyébként a Három királyok ábrázolása az őskeresztény művészet legrégebb témái közé tartozik. A katakombákban számtalanszor megtalálhatók, tizenkét festmény és ötven faragvány készült a Három királyról a római katakombákban. Ezek között a legrégebb a *Priscilla-katakombabeli ábrázolásuk*. Itt is *frigai sípkát* viselnek, mint általában minden, a VII. századig készült képen és szobron s csak ez időtől mintázták a Napkeleti Bölcséket koronával fejükön, szerencsén királyt pedig csak a XII. században kezdtek festeni.

A Három királyok egyébként forradalmat is jelentettek a keresztény művészetben, mert az ő figuráik gazdagították keleti típusokkal a keresztény ikonográfiai művészetet.

A nagy mesterek Három Király képei

Bibliai tárgyú művekben kétségtelenül leggazdagabb a XIV—XVI. századok olaszországi művészete, de hiába tértek a nagy mesterek és utánzóik más-más témákra, hiába kezdett térhódítani az arcképfestés, a tájkép, a mindenfelé elkalandozó piktúra és szobrászművészet újra meg újra visszatért a bibliai témákhoz s ezek között is a leghálásabb és legsokoldalabb megoldásokat kínáló Három királyokhoz.

Az egyik legrégebb, ma is ép állapotban levő festmény, amelyet *Boldizsár*, *Menyhért* és *Gáspár* alakjáról készítették, az umbriai *Gentile de Fabriano* (1360—1427) műve s a firenzei Galleria d'Arte őrizi. Nagy festmény, sok pompával és fényvel, lovasok tömege tolong a háttérben, teatrális hatású az egész s ügylészik, a művész nem túlságos áhitattal festhette. An-

nál szebb és mélyebb a flamand *Hubert van Eyck* (1366—1426) Három király képe, amely már tiszta áhitat.

A firenzei renaissance egyik végtelenül bájos műve a *Benozzo Gozzoli* (1420—1498) Háromkirály-falképe, a firenzei Riccardi-palotában. Pálmaligetes háttér előtt itt is lovasok láthatók, a középkor primitív, kissé édeskes mesemondó stílusában, de festői hatása szép és renű-kívül jellemző a korra, amelyben készült.

Annál áhitatosabb és szebb munka *Fra Filippo Lippi* (1406—1469) képe. Az olaszok e nagy mestere szerzetes volt ugyan, de nem vette meg az élet bizonyos örömeit s ennél fogva Három király festményén is gyönyörűen érvényesül a lelkiesség, a derült kedély napsugaras-

lemző: a Napkeleti Bölcséket *páncélos lovagok* kísérték Jeruzsálembe s a nyitott pajta ajtajában hódolnak Jézus előtt.

A németalföldi és flamand művészek már a XIV—XV. századokban gobelineken is megörökítették a biblikus jelenetet s e művek közül végtelenül finom darabok maradtak fent.

A flamand művészek között *Rubens* (1577—1640) hallatlan pompával és fényvel festette meg a bibliai jelenetet. Az ő Három király képe csodálatos gazdagságú arcképcsarnok, fények és árnyak egymáshatásának művészi megoldása. Mária és a kis Jézus a kép közepén sugárözönben, míg a többi figurák félig beolvadnak a kép sötét háttérébe. Szép ez a kép, de a pompázatossága nem mutatja a lelki átérzést is.

A középkori német piktúra egyik legszebb művét, a Három királyok imádsát, *constanzai származású művész festette*, *Stephan Lochner*, kölni mester, 1435-ben. Hatalmas festmény ez és három részből áll. A középső, legnagyobb képen a Madonna trónon ül, ölében Jézuskával, körülveve bíborba öltözött szentektől s a Három király hódoló alakjaitól. A baloldali kisebb képen éneklő angyalok kara, jobb oldalán pedig lándzsás keresztesvitézek pompázó csapata.

Nagyon szép *Dürer Albert* (1471—1528), a magyar eredetű nagy német művész képe is, amelyet a firenzei Uffizi-képtár őriz, s amelyet

Dürer: Három Királyok

ságával. *Fra Filippo Lippi* képen romantikus hangultú tájképbe van helyezve a figurális kompozíció, középpont gerendás építmény alatt ül a Madonna a gyermek Jézussal s a Napkeleti Bölcsék, a kép jobb oldalán festőien csoportosítva, kapnak megfelelő elhelyezést.

Botticelli (1440—1499), aki az emberföltötti ember típusát kutatta egész életén át s anélkül, hogy kolorista lett volna, gyönyörűen érvényesítette színei és vonalai rezgését, remekművet alkotott Három király képen is.

Kissé édeskes és *Verocchio* hatása alatt álló, de mély érzésből fakadó *Ghirlandajo* (1449—1494) „Három király imádsága” című képe, amelyet a firenzei Uffizi-múzeum őriz. Ezen a nagyméretű képen is középpont van elhelyezve a Madonna Jézussal, magas gerenda-épület alatt s a háttérben hegyek között, — mint a termékeny és örök élet szimbóluma, — széles folyó folyik. Az építmény felett angyalok kórusa énekel s a Három király lovasok kíséretében hódol Jézus előtt.

A világ egyik legszebb műve kétségtelenül *Leonardo da Vinci* (1452—1519) Három király képe, (a firenzei Uffizi-múzeumban van), amely reprodukciókban az egész világon ismert.

A franciák között *Jean Fouquet* (1415—1485) festette meg az örök témát kisebb méretű képen igen szépen. Kissé primitív, az olaszok hatásától nem mentes, de érdekes és a korra jel-

reprodukcióban itt közlünk.

A magyar művészek közül a legtöbb megpróbálkozott ezzel az örökség témával. Az első alighanem a XV. században élt *Kolozsváry Tamás* volt, aki az egykori Felvidéken élt s a garamszentbenedeki szárnyasoltárával lett nagyhírű. A XVIII. és XIX. századok magyar művészei jelentősebb ilyen képet nem festettek, legtöbbjük szolgálai utánzat, vagy igen erős hatás érzik rajtuk.

A modernebb magyar piktúra két nagy mestere, *Ferenczy Károly* és *Iványi-Grünwald Béla* Baia-Marén festették meg a Három királyokat. Mind a két művész lóra ültette a Napkeleti Bölcséket. *Ferenczy Károly* a Virághegyen, *Iványi Grünwald* a tőkési dűlőn festették képeiket, amelyek a budapesti Múcsarnok kiállításán nagy feltűnést keltettek és sikert arattak. Ő utánuk azonban már csak *Molnár C. Pál* fametszeteiben s néhány illusztrátor használta fel az örök művészi motívumot.

Mintha a ma képzőművészei teljesen eltávolodtak volna a Názáreti Bölcséktől: a modern művészeket nem ihletik meg a biblikus témák. S amíg a *Ma* művészei a társadalmi khaószban Messiasokat keresnek, — eltévesztik a Három királyok által is követett utat e Messiasához.

HUZELLA ÖDÖN.

Szavjethumora

A vörösök nagy tréfacsinálója, Radek elvtárs, sohasem tesz lakatot a szájára. A legtöbb szovjetanekdóta szerzőjét benne látják. Haragszik is érte Sztalin, mert Radek rendszerint a vörös diktátort peccézi ki humorának főhőséül.

A Népbiztosok Tanácsának ülésén történt. Eppen afőlött vitakoztak az Elvtársország vezetői, hogy miképpen lehetne gátat vetni az immár túlbúrjázó szovjetviccek áradatának, melyek destruálják a közállapotokat.

Sztalin vitte a szót. Dörgedelmes beszédében rámutatott a szovjetélet kigúnyolásának veszedelemére.

— En, mint a világ proletáriátusának védője...
— Bocssás meg, Sztalin elvtárs. — vágott közbe Radek. — ez a vicc nem tőlem származik.

A cari Odesszában nagyszerűen éltek a zsidók. Most, hogy nem szabad seftelniük, tele vannak panasszal. Egy zsidó munkanélküli elutazik Moszkvába, felkeresi Radeket és állást kér tőle.

— Menj a kolochóba, mondja neki Radek.
— Ez nem zsidónak való. — válaszolja a kaftanos. Túrni a földet, kapálni, kaszálni. Rebach sincs rajta!

Radek megsajnálja hitsorsosát, felveszi egy újonnan épült toronyba, ahol két harang áll egymás mellett.

— Látod a harangokat? — kérdi Radek. Az egyik a világforradalom kolompja, a másik a hősevizmus bukásának harangja. Ezt akkor fogod megkondgálni. — mutat rá az előre, amikor a világforradalom kiüt.

A zsidó megkezdte az őrtállást. Műlnak a hetek, hónapok, évek, de a világforradalomnak nyoma sincs. Felszedelődzködik, ismét felutazik Moszkvába, felkeresi Radeket.

— Ez nem nekem való munka.
— Miért? — kérdi Radek.
— Nagyon unalmas. Helyezz át a második haranghoz. Annál biztosabb a munkám még ebben az életben.

Az Inturiszt idegenvezetője angol társaságot kalauzol Moszkva utcáin. Az angolok egy munkáscsoportra lesznek figyelmesek, amint egy gyár kapujánál gölögének. Az egyik oroszul beszélő angol megszólít egy munkást:

— Elvtárs, hogy van megelégedve az állapottal? Tudna-e áldozatot hozni a mai rendszerért?

— Ha kell, az életemet is feláldozom érte. Az Inturiszt cicerónéjának keble dagadt a büszkeségtől, hogy a szovjetmunkás ilyen talpraesett választ adott. De az angliusnak gyanús a dolog. Tovább faggatja az elvtársat.

— Mivel tudja bebizonyítani, hogy él-hal a kommunizmusért?

— Parancsoljon velem, rendelkezésére állok, — válaszolja elszántsággal a munkás.
— Másszon fel a gyár kéményére és ugorjon le!

A munkás szó nélkül megfordul, szaporán szedi a lábait. Elérte a kéményt övező csigalépcső legmagasabb fokát, már-már ugrásra készülődik, amikor az angolok hangos kiáltószóba kezdenek és kérélik, hogy térjen vissza, inkább mindent elhisznek neki.

Amikor a munkás a földre ér, körülveszik és megkérdézik:

— Hát igazán érdemes a kommunista rendszerért az életét odaadni?

— Igen! — válaszolja csüggeteg fővel az elvtárs. — Inkább meghalni, mint ebben a nyomorúságban élni!

* **Bélrenyheség és kínzó fűfájások**, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűviz gyorsan és biztosan megszünteti a hasiszervek pangását. Az orvosok ajánlják.

KERESZTREJTVÉNY

ROVATVEZETŐ: CSÜRÖS EMILIA.

2. (195.) szám.

Beküldte: **Kovács Ferenc**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18															20	
21															23	
24															26	27
28															31	32
															35	
															39	40
															43	
															47	48
															51	52
															55	56
															59	60
															63	64
															67	68
															71	72
															75	76
															79	80
															83	84
															87	88
															91	92
															95	96
															99	100
															103	104
															107	108
															111	112
															115	116
															119	120

Beküldendő sorok: Vizsz. 19., 43., 46., 101., 109. Függ.: 17., 45 + 44., 56., 60., 92.
Határidő: január 17.

Vizszintes sorok:

1. Visszaélés románul. 4 Olasz katonai korosztály tagjai + ásvány + (3 betű) nemzet. 14 Majom név. 18 A-val hangszer. 19 Székelyföldi vadregényes táj. 20 ...s Károly történet. 21 Székely nők dolgozó összejövetele. Téli időben dívik. 22 Híres ez a bucsu. 23 „Befalta” mássalhangzó. 24 H-val isten. 27 Jáv. 28 Állat. 29 Falu. Templomán székely rovásírás látható. 42 Kiejtés szerinti mássalhangzó. 43 Híres székely szobrász + kötőszó + történettudós keresztnévnek kezdőbetűjével. 45 E-val belső szervünk. 46 Híres ital. 56 Papini irta. 59 „Sok a”. 61 Európai főváros mássalhangzó. 62 Étel. 63 „K” helyett „t”-vel költő. 64 Ode. 65 Rangrövidítés. 66 Vizesedik (6 ve. 67 Nem paraszté. 69 Vak, más nyelven. 70 Növény. 71 yi. 72 ...nit, fizikai, földrajzi fogalom. 73 Gyök. 74 Elelem, idegen kifejezéssel. 78 A. O. 79 Névelő. 80 „...op”-állj. 81 Székely nő kézimunka. 84 ...lamb. 85 Mg. 86 Papi méltóság. 88 Növénnyek. 91 Nem magyar fehér. 93 Fazekas János monogramja. 94 F... András író. 95 M-mai a szépek leggyilkolása Mária Terézia korában. 98 Pénzesség. 99 Abc kezdete. 100 Francia utca kiépítés szerinti. 101 Felkapott székely mulatság. 102 „Társaság” rövidítve románul. 103 Ln. 104 Idegen személynév. 105 Italmárka + Vízitömeg. 106 Zls. 107 ...gel = madár. 107-a ...csiga (ékezetel). 108 As. 108-a Kötőszó. 109 E rejtvény mintája s a székely tanyák díszje. 110 D-val mai embernek bőven van (ékezet töreléssel).

Függőleges sorok:

1 Székely nagyközség. Lakói kezdték a somlyói bucsút. 2 —gia = életlen. 3 Szavazáskor sokat emlegetik. 5 Ags. 6 „Kirá... trónusodhoz”. 7

1. + igevegződés. 8 2 drb a-val „pozíció” magyarul. 9 Bormérték. 10 Növény. 11 O-val főváros. 12 Kettőzött kettős mássalhangzó. 13 Azonos magánhangzók. 15 Tanult fiu székelyesen. 16 A-val székely segítség. 17 Joseni leghíresebb papjának neve. 25 Les anagrammja. 26 Szép mondás. 29 ...lóp, földbe verik. 30 Azonos a vizsz. 104-el. 31 Székelyföldön is kezdték bányászni. 32 Azonos a vizsz. 108-a-val (fordítva). 33 Összetett mássalhangzó. 34 Mássalhangzó fonetikusán. 35 A szem igéjének mássalhangzó. 36 ...v futás. 37 Ólomdrót közepe. 38 le. 39 K. C. 40 A-val betegség tünete. 41 Téli sporteszköz. 45 és 44 1519-ben tartották. Itt foglalták részben írásba a székely törvényeket. 46 Német vér. 47 O + Képesség, tehetség. 48 Összekevert rév. 49 Tagadó szó. 50 Összetett mássalhangzó. 51 Képzőszó. 52 Operác... 53 Elmult esztendő (fordítva ékezetel). 54 Halpetéje. 55 La pótlással helynév is, főnév is, csunya szájbetegség is. 56 Székely ember. 57 Irodalmi műfaj. 58 Rossz ló. 59 Helynév. Nevezetessége a 44. függőlegesével azonos. 60 Folklorista. Sokat járt a Székelyföldön. 68 Magas hegy és hegység neve a keleti Kárpátokban. Furdóje híres. 74 Szám + U. O. U. 75 Mássalhangzó. 76 Biztatás. 77 „Atfis”-ben lakik. 81 Magyar város + L. 82 Szerszám + Utóhangszer mássalhangzó. + S. 83 Francia sziget + Sajtőkészítéshez kell. 86 Névelős madár. 87 Olasz város. 89 Legyen, idegen nyelven. 90 Püspöki udvar (6 = a.) 91 Falurész, székelyvidéken. 92 Hegytető. Nevét a Szent István korból vette. 96 L. T. T. 97 ...berus mihológiai kutya.

A 43. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vizsz. 1. + Függ. 19. + Vizsz. 25.
„Karácsony van, az ég úgy küldi le fehér havát, mint friss üzenetet. Mintha üzenné: Legyen béke lenn, s minden szívben legyen szeretet!”

Vizsz. 24. Betlehemi pásztorjáték, 108. Papini, 132. Názáret, 133. Herodes, Függ. 27. Három király hódolata.

Megfejtették: Szentkirályi Teréz, Demeter, Tucz, Szóts Tibor, Králik Sarolta, Fodor Olga, Dvorzák Lajosné, Brezovszky Sándor, Szalay Tusi, Verébi Kató, Oberst Béla, Papp Panni, Szabó Illés, Mártonffy Zoltánné, Adámkovits Aladárné, Lázár Béla, Szabó Józsefné, dr Kubaszk Istvánné, Patyánszky Erzsébet, Papp Mózes, Marosi Zoltán, Lengyel Géza, Kerekes Béla, Varga Honka, Németh Lajos.

A sorozáson Lengyel Géza (Arad) nyerte meg a könyvet. Postára tettük.

Uj autóbussziárat

ORADEA-SALONTA-ARAD-TIMIȘOARA között
Indul 1935 december 27-től kezdve mindennap

600	*	indul	Oradea Piața Unirii-ől	érkezik	1900	*
900		érkezik	Salonta Hotel Central	indul	1600	
930	1600	indul	Arad Hotel Crucea Alba	érkezik	1500	1900
			Aradról Hotel Crucea Alba			
			Vinga			
1045	1745	érkezik	Timișoarára Kadett iskola	indul	1349	1745

Tarifák:
Oradea—Arad Lei 120
Oradea—Timișoara Lei 180
Oradea—Arad tur retur Lei 200
Oradea—Timișoara tur retur Lei 300

Gyorsjárat, kényelmes, rixás nélkül, telen fűtött és teljesen új Citroen luxus autóbusszok. Pontos és feltétlen üzemeltetés. Helyelgözgész, információk Oradea 375 telel, alatti.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, JANUÁR 5.

București. 11.30 Egyházi beszéd. 11.45 Egyházi előadás. 12 Karének. 12.30 Hírek. 13.40 Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.30 Lemezek. 15 Hírek. 16 Strajeri-óra. 17 Gazdáknak. 18 Rádiózenekar. 19 Felolvasás. 20 Hírek. 20.15 Felolvasás. 20.35 Opera. 24 Lemezek.

Budapest I. 10.15 Hírek. 11—11.55 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 12—13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia templomból. A szentbeszédet Bartmann Miklós dr. főszentszéki jegyző mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.45 Hanglemezek. 15.45 Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye. 16 Gazdasági előadás. 16.50 Szalonzene. 17.30 Leopold Antal dr. előadása. 18 A Székelyvárosi Zenekar hangversenye. 19.15 Moly Tamás elbeszélése. 19.15 Cigányzene. 20.40 Kirnos Gyula dr. előadása. 21.10 Operatársulatok. 21.45 Sporteredmények. 22.40 Hírek. 23 Jazz. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Budapest II. 16 Szalonzene. 18.45 Péter András dr. előadása. 19.20 Cigányzene. 20 Kárpáti Aurél elbeszélése.

HÉTFŐ, JANUÁR 6.

București. 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Felolvasás. 18.15 Rádiózenekar. 19 Felolvasás. 19.15 A zene folytatása. 20 Hírek. 20.15 Hanglemez kabare. 21.10 Felolvasás. 21.30 Theodorescu-négyes. 22.10 Stefanovici György énekel.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet Kovács Sándor püspöki tanácsos, az Actio Catholica országos titkára mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Cigányzene. 14.45 Rádiókrónika. 15 Budapesti Koncert Szalonzenekar. 16.15 Harsányi Gizi mesél. 16.45 Kamarazene. 17.45 Kállay Miklós dr. előadása. 18.15 Magyar olimpiai csapat—EKE—Bécs légkorong mérkőzése közvetítése. 18.50 Pipics Zoltán dr. előadása. 19.20 Hanglemezek. 20.30 Sport. 20.40 Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Budapest II. 18 Sztráckay Kálmán előadása. 20 Radó Antal előadása. 20.30 Szalonzene. 21.40 Hírek. 22.05 Jazz.

KEDD, JANUÁR 7.

București. 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Felolvasás. 18.15 Lemezek. 19 Felolvasás. 19.15 Lemezek. 20 Hírek. 20.15 Sibiceanu T. zongorázik.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Állástalan Zenészek Szinfónikus Zenekara. 13.30 Hírek. 14.15 Pontos időjelzés. 14.40 Polonyi Elemér zongorázik. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Fuvola- és piccolókeftés. 18.30 Schöpflin Aladár beszél. Tormay Cecile Emberek a kövek között című regényéről. 18.50 Jazz. 19.55 Szilágyi László dr. előadása. 20.25 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 előadásának közvetítése: A végzet hatalma. 21.55 Hírek. 23.05 Hírek. 23.55 Cigányzene. 24.15 André Odeuté franciayelvű előadása. 1.05 Hírek.

Budapest II. 19 Mezőgazdasági felőrá. 19.30 Francia nyelvoktatás. 20.35 Hanglemezek. 21.35 Hírek. 22 Szalonzene.

SZERDA, JANUÁR 8.

București. 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Rádiózenekar. 20 Hírek. 20.15 Lemezek. 20.55 Üzenetek. 21.55 Chehap Nadia zongorázik. 22.15 Kis rádiózenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Kis rádiózenekar. 22.55 Hírek. 24 A zene folytatása.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Szalonzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Balalajkazené. 17.10 Diákfelőrá. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Táncclemezek. 18.40 Körömdi András előadása. 19.10 Pesterzsébeti Iparos Dalkör. 19.50 Miklós Elemér dr. előadása. 20.10 A Clujj Magyar Zenekonzervatórium tanárainak estje. 21.45 S. Nagy László előadása. 21.45 Cigányzene. 22.40 Hírek. 23 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24.15 Ottlik György dr. olasznyelvű előadása. 13.35 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

Budapest II. Olasz nyelvoktatás. 20.15 Babits Mihály ismertetése Dosztojevskij Bűn és bünhődés c. regényéről. 20.35 Hanglemezek. 21.50 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 9.

București. 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Kis rádiózenekar. 19 Felolvasás. 20 Hírek. 20.15 Gadescu Konstanca énekel. 20.35 Lemezek. 20.55 Hangverseny ismertetése. 21.15 A filharmonikusok hangversenye. 23.15 Lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Simonyné Groh Klára hegedül. 13.40 Hírek. 14 Az I. honvédszolgálat zenekarának hangversenye. 14.20 Pontos időjelzés. 15.40 Hírek. 17.10 Vizváry Mariska előadása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdasági előadás. 18.30 Forró Ferenc énekel. 19 Thury Lajos felolvasása. 19.35 Cigányzene. 20.40 Részletek Goethe „Faust”-jából. 21.30 Hanglemezek. 22.10 Külügyi negyedóra. 22.30 Hanglemezek. 23 Hírek. 23.20 Marik Irén zongorázik. 24 Jazz. 1.05 Hírek.

Budapest II. 18 Hanglemezek. 19.35 Angol nyelvoktatás. 20.10 Révész Béla elbeszélése. 20.45 Döcsy Edit énekel. 21.35 Hírek.

Legmodernebb, legolcsóbb

STANDARD

vas- és rezbutorgyár

Oradea,

Str. Aurel Lazar 10. foghazmuheiy.

PÉNTEK, JANUÁR 10.

București. 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Motzoi-zenekar. 19 Felolvasás. 20 Hírek. 20.15 Lemezek. 20.30 Opera. 23.45 Hírek nemzeti és franciául. 23.55 Hírek. 24 Rádiózenekar. 1 Lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.10 Diákfelőrá. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Csizsár Béla előadása. 18.30 Magyar szalonötös. 19.55 Méhes Gyula előadása. 20.25 Az Operaház előadásának ismertetése. 20.30 Az Operaház előadása: Aida. 21.20 Sport. 22.25 Hírek. 23.15 Hírek. 24 Jazz. 1.05 Hírek.

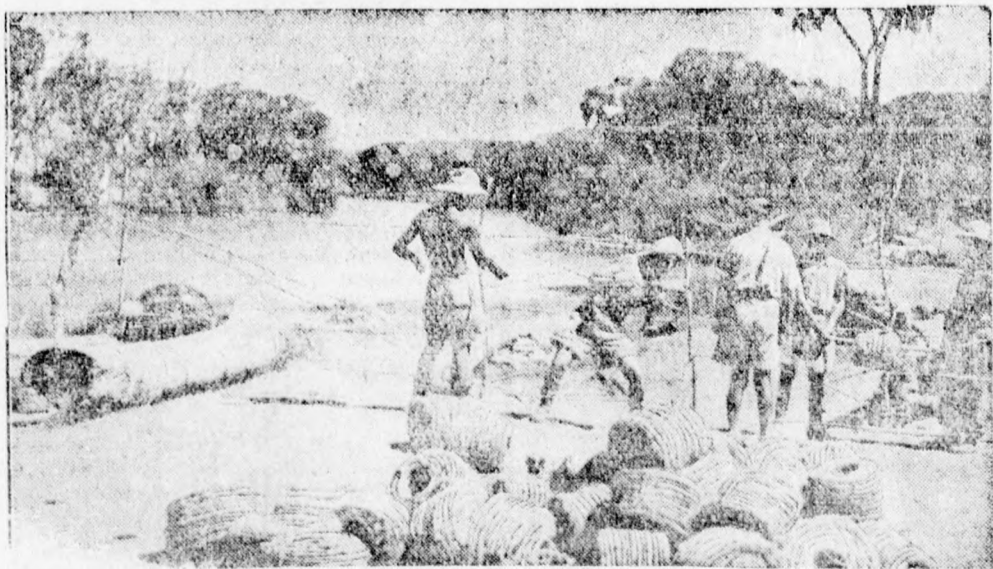
Budapest II. Gyorsírótanfolyam. 0.30 Orel Geza dr. előadása. 21.10 Hanglemezek. 22.25 Hírek.

SZOMBAT, JANUÁR 11.

București. 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Katonazene. 19 Felolvasás. 20 Hírek. 20.15 Ének-kettős. 20.55 Felolvasás. 21.15 Jazz. 22.30 Hírek. 22.45 Benucci esellóművész játéka. 23.15 Vendégelői zene. 23.45 Hírek külföldről. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Neogrády Keleti Magda zongorázik. 13.40 Hírek. 14 Szalonzenekar. 14.30 Pontos időjelzés. 15.40 Hírek. 17.10 Bereczki Ida ifjúsági felolvasása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Közvetítés a Dreher-sörgyárból. 18.45 Szijj Dénes tárogatózik. 19.05 Stur István előadása. 19.35 Margittay Margit magyar nőkat énekel. 20.50 Buday György előadása. 21 A bécsi rádióadóállomás műsorának ismertetése és 20.10 műsorának közvetítése. 22.40 Hírek. 23 Jazz. 24 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

Budapest II. 15.05 Hanglemezek. 19.35 Mezőgazdasági felőrá. 20.05 Jancsó Elemér dr. előadása. 20.35 Lemezek. 21.45 Hírek. 22 Cigányzene.

Az olaszok a déli abessziniai fronton drótsövényt húztak a Duna folyó partjaira, így teszik megközelíthetlenné a beenszülöttek részére.

Ora es ékszer javítási jól és olcsón csak
HASLINGER

Oradea, B-dul Regele Ferdinand No. 8.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lel. vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb aprohirdetés ára 30 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény) Cím a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Eladó
egy diófa ebédli. Oradea, Str. Pavel No. 17.

Kirakatha
való rezallvány teljes felszereléssel eladó. Satu-Mare, Regele Ferdinand 22. Lapossy Lajosné.

Eladó
olcsón modern új diófa tele háló Oradea, Str. General Mosoiu No. 2. házmesternél.

Szoba-konyha bútor,
takaréktűzhely, ruhaneműek eladók. Özv. Grócz Béláné, Oradea, Str. Bucurestilor 5.

Házhely,
villamoshoz közel és egy jó üzletház, olcsón eladó. Megbizott: Dr. Ciordas János-u. 17.

Óltárképeket,
kétoldalas lobozóképeket, stációképeket, vászonra festve, művész kiutiban szállít templomokat újrafest és aranvozt. Herling István ak. festő Sirla Jud. Arad.

PURA OLMOT allandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Alkalmazás

Szolid bejáróné
felvétetik. Oradea, Str. Tache Ionescu 24.

Mindenest,
meglett korut, jó bánásmóddal felveszek. Oradea, Str. Wilson 4.

Különféle

Román liceum
felső osztályába járó diák tanítást vállal. Cím a kiadóban.

Modern
tisza bőr ridikülök, eddig soha nem létezett árakért:
1000 leies börtáska 500
500 " " 250
250 " " 120
lel. Minden elfogadható árakért HERBST ékszerárúháza, Boulevard Regele Ferdinand 3.

Keresetkik
240 cm. magas 2 szárnyu használt bélelt ajtó. Oradea, Str. Nic. Zsiga 18.

Lakás

2 szobás
előszobás, utcai lakás kádo. Str. Vilson No. 14. Értekezni: Oradea-Str. Duca No. 4.

Kiadó
elegánsan bútorozott különbejartu udvari szoba. Pop. Str. Saguna No. 7.

Észponiban
3 szobás magán ujház, komfortos lakással és külön telek eladó. Oradea, Str. Ghica Joan No. 13.

Egy szoba,
konyha, speiz kiadó. Cím: csabay Uy Béla, Str. Treb. Laurian 1.